

KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND
AMATEURVOETBAL

Handboek arbitrage veldvoetbal

seizoen 2015/'16

Inhoudsopgave

1. Contactgegevens afdeling arbitrage amateurvoetbal.....	4
2. Algemeen.....	5
2.1. Lidmaatschap KNVB	5
2.2. Tot welk district behoort een official?	5
2.3. Aanstellingen wedstrijdofficials.....	5
2.4. Eerstejaars scheidsrechters	6
2.5. Assistent-scheidsrechters.....	6
2.6. Het talentetraject (assistent-)scheidsrechters	7
2.7. Overplaatsing officials van zaterdag naar zondag en omgekeerd	7
2.8. Het functioneren als scheidsrechter op zaterdag en zondag	7
2.9. Terugkeer van (assistent-)scheidsrechters	7
2.10. Vervangingsregeling.....	8
2.10.1. Scheidsrechters topklasse.....	8
2.10.2. Assistent-scheidsrechters topklasse	8
2.10.3. Scheidsrechters hoofdklasse.....	8
2.10.4. Assistent-scheidsrechters hoofdklasse, 1 ^{ste} klasse of Ere- 1 ^e divisie A-/B-junioren	8
2.11. Regeling oefenwedstrijden en toernooien	9
2.12. Disciplinaire overtredingen	10
2.13. Declaraties.....	11
3. Opleidingen en themabijeenkomsten	13
3.1. Opleidingen.....	13
3.1.1. SO-I	13
3.1.2. SO-II	13
3.2. Themabijeenkomsten	13
4. Beoordelingen.....	16
4.1. Proces Kwaliteitsbewaking en Bezwarencommissie.....	17
4.1.1. Kwaliteitsbewaking	17
4.1.2. Bezwaarschriften	18
4.1.3. Beroepschriften	20
4.1.4. Verkorte procedure.....	22
5. Promotie en degradatie	23
5.1. Algemene bepalingen.....	23
5.2. Dispensatieregeling	23
5.3. Voorwaarden landelijke lijst (assistent-)scheidsrechters.....	24
5.4. Promotie/degradatieregeling landelijk	24
5.5. Startgroep assistent-scheidsrechters	25
Rond wedstrijden.....	26
5.6. Meenemen gasten in de bestuurskamer.....	26
5.7. Bezoek bestuurskamer.....	26

5.8. Coaches en rapporteurs	26
5.9. Digitaal Wedstrijd Formulier	27
5.10. Onweer	27
5.11. Pupil van de week	28
5.12. Vrije toegang bij wedstrijden.....	28
5.13. Spelerspas.....	28
5.14. Trainerslicentie	28
6. Tuchtzaken	30
6.1. Strafrapporten.....	30
6.2. Noodnummer KNVB	30
6.3. Herziening strafcodes.....	30
7. Kleding en materialen	32
7.1. Kledingvoorschrift rondom wedstrijden	32
7.2. Kledingvoorschrift wedstrijden.....	32
7.3. Kledingadvies topklasse	32
7.4. Elektronische vlaggenet (piepvlaggen).....	32
8. Mediabeleid	33
8.1. Algemeen.....	33
9. Technische richtlijnen	34
10. Spelregelwijzigingen seizoen 2015/'16	39
11. Fysiek	41
11.1. Verzekeringen	41
11.1.1. Collectieve rechtsbijstandverzekering	41
11.2. Behandeling blessures	42
12. Tot slot	42
Bijlagen	43
Bijlage 1 - Speeldagenkalender 2015/'16.....	44
Bijlage 2 - Competenties (assistent-)scheidsrechters	46
Bijlage 3 - Uitleg puntensysteem	48
Bijlage 4: Technische richtlijnen samenwerking scheidsrechter en assistent-scheidsrechter	51
Bijlage 5 – uitleg FIFA fitness test	62
Bijlage 6 – Taken 4 ^{de} official	65
Bijlage 7 – AFKORTINGEN.....	67

1. CONTACTGEGEVENS AFDELING ARBITRAGE AMATEURVOETBAL

Management

Naam	Functie	E-mailadres	Telefoonnr.
Hans Schelling	Operationeel manager	hans.schelling@knvb.nl	0343-499385

Coördinatie

Naam	Functie	E-mailadres	Telefoonnr.
Sebastiaan Kleijburg	coördinator arbitrage	sebastiaan.kleijburg@knvb.nl	0343-499582

Secretariaat

Naam	Functie	E-mailadres	Telefoonnr.
Tanja Scholten	management assistente	tanja.scholten@knvb.nl	0343-499204
Janet van Ginneken	management assistente	janet.vanginneken@knvb.nl	0343-499244

Steunpunten

Medewerker organisatie arbitrage	Adres	E-mailadres	Telefoonnr.
Richard Jacobs	Woudenbergseweg 56-58 3707 HX Zeist Postbus 515 3700 AM Zeist	av-scheidsrechterszaken@knvb.nl	0343-499130
Arnold Spin	Keulenstraat 11 7418 ET Deventer Postbus 618 7400 AP Deventer	noord-scheidsrechterszaken@knvb.nl oost-scheidsrechterszaken@knvb.nl	0570-664202
Marco Ritmeester	Woudenbergseweg 56-58 3707 HX Zeist Postbus 515 3700 AM Zeist	west-scheidsrechterszaken@knvb.nl	0343-499696
Ludy Schoenmakers	Frederiklaan 10a (ingang P3), 5616 NH Eindhoven Postbus 20, 5600 AA Eindhoven.	zuid-scheidsrechterszaken@knvb.nl	0343-499705

2. ALGEMEEN

2.1. Lidmaatschap KNVB

Iedereen die een functie bekleedt binnen een vereniging en/of de KNVB dient lid te zijn van de KNVB. Aan dit lidmaatschap is een contributiebedrag verbonden, waarin ook een gedeelte aan verzekeringspremie is opgenomen. Dit bedrag wordt jaarlijks vastgesteld. Indien men bij een veld- of zaalvoetbalvereniging als lid geregistreerd staat, dan betaalt men dit contributiebedrag via deze vereniging.

2.2. Tot welk district behoort een official?

De woonplaats van de official is bepalend voor het district waartoe hij¹ behoort. In zeer bijzondere gevallen is dispensatie mogelijk. Dit verzoek dient ter beoordeling te worden voorgelegd aan het bestuur amateurvoetbal.

Bij verhuizing naar een ander district blijft de official functioneren op het niveau waarop hij functioneerde in het district waar hij vandaan kwam, ook al wordt daarmee de groepsgrootte overschreden.

Als een official promoveert naar het hoogste niveau dan komt hij voor deze functie te vallen onder landelijk. Voor eventuele overige functies blijft het district verantwoordelijk. Bij degradatie van landelijk wordt de (assistent-)scheidsrechter weer teruggeplaatst naar het district.

2.3. Aanstellingen wedstrijdofficials

Er zijn drie scheidsrechterspiramides, te weten een senioren-, jeugd- en assistent-scheidsrechterspiramide. Binnen deze piramides zijn groepen geformeerd met een specifiek wedstrijdpakket.

Een (assistent-)scheidsrechter komt in aanmerking voor het leiden van een wedstrijd, die behoort bij het wedstrijdpakket van zijn groep. De KNVB heeft de mogelijkheid om een scheidsrechter boven of onder het wedstrijdpakket aan te stellen als prestaties daar aanleiding voor geven.

De groepssamenstellingen en wedstrijdpakketten staan op de districtswebsite of de districtsspecifieke bijlage 7. Het aantal wedstrijden dat een (assistent-)scheidsrechter krijgt staat niet van te voren vast en kan binnen een groep verschillen.

Aanstellingen

In bijlage 1 staat de speeldagenkalender voor de A-categorie en de jeugdcompetities voor komend seizoen.

De aanstellingen van wedstrijdofficials worden verricht door de afdeling arbitrage van het districtskantoor. Je kunt de aanstellingen vinden in jouw eigen [Official Portaal](#) (OP). Inloggen kan via jouw gebruikersnaam (het relatienummer) en jouw wachtwoord. Zie je jezelf niet aangesteld staan en heb je je **niet** afgemeld, dan sta je automatisch op de reservelijst. Dit betekent dat je nog een aanstelling kunt ontvangen! Ook tijdens het weekend door de weekenddienst.

Geadviseerd wordt om vrijdagavond altijd nog even de aanstelling te controleren. Op vrijdag na 17.00 uur worden hier voor het weekendprogramma geen wijzigingen meer doorgevoerd. Bij het vaststellen van inhaalwedstrijden worden de aanstellingen via de computer opnieuw verricht. Dit betekent dat je niet automatisch je oude aanstelling terugkrijgt.

Verhinderingen

Wanneer je op een bepaalde dag niet actief kan zijn op het veld, kun je hiervoor een verhinderingdatum opgeven in het OP. Op die datum word je vervolgens niet ingepland. Bij het doorgeven van verhinderingen zijn de volgende zaken van belang:

- Tot 6 weken voorafgaand aan de wedstrijd kun je zelf een verhindering opgeven via het OP. Daarna kun je een verhindering telefonisch of per mail doorgeven aan het district;

---

¹ Waar hij wordt genoemd wordt ook zij bedoeld.

- Let er bij het doorgeven van je beschikbaarheid op dat je op de wedstrijddag voldoende uren beschikbaar bent. Je huidige beschikbaarheid is gebaseerd op je wedstrijdpakket van de groep waarin actief bent. Het kan zijn dat er anders niet voldoende wedstrijden in je wedstrijdpakket zijn waar je kunt fluiten. Bijvoorbeeld: je kunt tot 12.00 uur fluiten, terwijl alle wedstrijden in je wedstrijdpakket om 14.30 uur aanvangen.

Met deze werkwijze is het daarnaast mogelijk om zelf verhinderingen voor specifieke teams en verenigingen op te geven, waar je niet als official in actie wilt/kunt zijn.

Hoe het proces precies werkt, lees je in [deze](#) handleiding.

Afmelden wedstrijd of binnen 6 weken voor het weekend

Een scheidsrechter meldt zich af bij het districtskantoor waartoe hij behoort. Het districtskantoor draagt zorg voor vervanging van de scheidsrechter. Voor specifieke afspraken verwijzen wij je naar de desbetreffende districtssite of de districtsspecifieke bijlage 7.

Indien een afzegging tijdig is aangegeven ontvang je deze wijziging per e-mail. Heb je de wijziging vrijdag voor het weekend nog niet ontvangen en zie je de wedstrijd nog in het OP staan, neem dan op vrijdagmorgen voor **12.00 uur** contact op met het districtskantoor.

2.4. Eerstejaars scheidsrechters

Een beginnende scheidsrechter die de BOS heeft gevolgd voor 1 juli wordt in de districten Noord, Zuid I, Zuid II en West II ingedeeld in de startgroep. De scheidsrechter wordt in principe voor een periode van zes maanden gevolgd, om zodoende een goed oordeel over de capaciteiten te verkrijgen. De startende scheidsrechters worden gevolgd door minimaal drie verschillende praktijkbegeleiders, waarbij het beoordelingsformulier 'scheidsrechters in startgroep' wordt gebruikt. Het is de praktijkbegeleider toegestaan om voor en na de wedstrijd contact te hebben met de scheidsrechter. Iedere praktijkbegeleider geeft aan de hand van het formulier aan of de scheidsrechter de capaciteit heeft om hoger dan groep AV-5 of AV-J4 in te stromen. Vervolgens wordt de scheidsrechter geplaatst op niveau (respectievelijk AV-5 t/m AV-3 of AV-J4 t/m AV-J2).

SO III

In de districten West I en Oost moeten scheidsrechters die voor KNVB actief willen zijn de SOIII met succes afronden. In de districten Noord, Zuid I, Zuid II en West II gaat dit in vanaf 1 januari 2016. Aan het eind van deze opleiding wordt de scheidsrechter ingedeeld door de medewerker arbitrage.

2.5. Assistent-scheidsrechters

De assistent-scheidsrechters worden ingedeeld in de groep AV-A2. Verzoeken om op deze lijst geplaatst te worden kunnen uitsluitend in behandeling worden genomen indien de kandidaat in het bezit is van een BOS-veld diploma en indien de kandidaat de module assistent-scheidsrechter heeft gevolgd.

Alvorens tot plaatsing op de lijst over te gaan, is een proefperiode (startgroep) van minimaal zes maanden van kracht waarin de geschiktheid wordt getoetst. Aangezien het aantal wedstrijden waarbij vaste assistent-scheidsrechters kunnen worden ingezet beperkt is, is de plaatsing in deze aparte groep afhankelijk van het aantal reeds fungerende assistent-scheidsrechters in het district.

Handhaving op de lijst van assistent-scheidsrechters is mede afhankelijk van geleverde prestaties. De beoordeling in groep AV-A2 komt tot stand d.m.v. minimaal 3 coachrapporten opgemaakt door 3 verschillende coaches. Op basis hiervan wordt besloten of de assistent-scheidsrechter in groep AV-A1 geplaatst kan worden. De beoordeling in groep AV-A1 komt tot stand door minimaal vier rapporten over het functioneren als assistent-scheidsrechter. Wanneer de groepsgrootte te ruim is voor het aantal te bezetten wedstrijden of er assistent-scheidsrechters zijn die niet aan de verwachte competenties van de KNVB voldoen, kan besloten worden om een assistent-scheidsrechter af te voeren van de lijst. Op basis van

geleverde prestaties kan aan het eind van het seizoen vanuit groep AV-A1 promotie plaatsvinden naar de landelijke lijst assistent-scheidsrechters.

2.6. Het talentetraject (assistent-)scheidsrechters

Het talentetraject bestaat uit twee trajecten: betaald voetbal (verder afgekort als TT-BV) en amateurvoetbal (verder afgekort als TT-AV). Het doel is om scheidsrechters sneller naar hun top te laten groeien.

Scheidsrechters die deelnemen aan het TT-AV worden in hun eigen district extra begeleid en gevolgd. Scheidsrechters uit het TT-AV kunnen uiteindelijk worden geplaatst in het TT-BV, mits zij voldoen aan de gestelde criteria. Naast een minimale groepsindeling in AV-1 spelen ook hier de persoonlijkheid van een scheidsrechter, aantoonbare progressie, (re)presentatie en het perspectief een belangrijke rol.

2.7. Overplaatsing officials van zaterdag naar zondag en omgekeerd

Jaarlijkse verzoeken

Een verzoek om overplaatsing van het zaterdag- naar het zondagvoetbal en omgekeerd kan je schriftelijk met redenen omkleed naar de afdeling arbitrage van het district sturen. Het verzoek moet voor 1 mei zijn ingediend.

Tussentijdse verzoeken

Tussentijdse overplaatsing van het zaterdag- naar het zondagvoetbal en omgekeerd is alleen in zeer bijzondere gevallen mogelijk. Indien twee districten betrokken zijn bij een tussentijdse overplaatsing, wordt overleg gevoerd tussen de betrokken districten.

Consequenties bij overplaatsing

Bij een overplaatsing zijn er ten aanzien van de groepsindeling geen consequenties aan de orde. Dit houdt in dat een scheidsrechter op hetzelfde niveau blijft ingedeeld, tenzij zijn prestaties in het lopende seizoen aanleiding geven tot degradatie/promotie.

2.8. Het functioneren als scheidsrechter op zaterdag en zondag

Scheidsrechters zijn vrij om op zaterdag én zondag op ieder niveau te fluiten. Beoordelingen en de promotie-/degradatieregeling zijn uitgangspunten voor op welk niveau de scheidsrechter op beide dagen actief is. De prestaties van de zaterdag worden niet meegenomen in de beoordeling van de zondag (en vice versa).

2.9. Terugkeer van (assistent-)scheidsrechters

Terugkeer na beëindigen loopbaan/door medische redenen

Elke terugkeer is ter beoordeling aan het bestuur amateurvoetbal.

Terugkeer vanuit betaald voetbal naar het amateurvoetbal als scheidsrechter

Een scheidsrechter die terugkeert uit het betaalde voetbal naar het amateurvoetbal wordt geplaatst in groep AV-LL of AV-1 van het amateurvoetbal. Plaatsing geschiedt eventueel boven de groeps grootte. Het bestuur amateurvoetbal neemt het uiteindelijke besluit.

Terugkeer vanuit betaald voetbal naar het amateurvoetbal als assistent-scheidsrechter

Een assistent-scheidsrechter betaald voetbal die als assistent-scheidsrechter terugkeert naar het amateurvoetbal wordt ingedeeld in de groep AV-AL of AV-A1 van de piramide assistent-scheidsrechters. Plaatsing geschiedt eventueel boven de groeps grootte. Het bestuur amateurvoetbal neemt het uiteindelijke besluit.

Een assistent-scheidsrechter betaald voetbal die als scheidsrechter terugkeert naar het amateurvoetbal wordt door het bestuur amateurvoetbal ingedeeld. Betaald voetbal kan daarin adviseren.

2.10. Vervangingsregeling

2.10.1. Scheidsrechters topklasse

Een scheidsrechter die een wedstrijd in de topklasse leidt en niet in staat is de wedstrijd te vervolgen, kan worden vervangen -in onderstaande volgorde- door:

1. de 4^e official
2. een bij de weekenddienst of uit het publiek beschikbare scheidsrechter van niveau AV-LL of AV-1 (in die volgorde).
3. een uit het publiek beschikbare scheidsrechter van niveau AV-2.
4. de assistent-scheidsrechter, indien deze maximaal twee seizoenen geleden wedstrijden uit de hoofd-, 1e en/of 2e klasse heeft gefloten.

2.10.2. Assistent-scheidsrechters topklasse

Een assistent-scheidsrechter die een wedstrijd in de topklasse leidt en niet in staat is de wedstrijd te vervolgen, kan worden vervangen -in onderstaande volgorde- door:

1. de 4^e official
2. een bij de weekenddienst of uit het publiek beschikbare assistent-scheidsrechter van niveau AV-ALL, AV-A1 of AV-A2 (in die volgorde van niveau).
3. een uit het publiek beschikbare KNVB-scheidsrechter waarbij de hoogste scheidsrechtersgroep de voorkeur heeft.
4. een uit het publiek beschikbaar KNVB lid. Deze persoon is minimaal 16 jaar oud.

2.10.3. Scheidsrechters hoofdklasse

Een scheidsrechter die een wedstrijd in de hoofdklasse leidt en niet in staat is de wedstrijd te vervolgen, kan worden vervangen -in onderstaande volgorde- door:

1. een bij de weekenddienst of uit het publiek beschikbare scheidsrechter van niveau AV-LL of AV-1.
2. een uit het publiek beschikbare scheidsrechter van niveau AV-2 of AV-3
3. de assistent-scheidsrechter, indien deze maximaal twee seizoenen geleden wedstrijden uit de hoofd-, 1e en/of 2e klasse heeft gefloten.

2.10.4. Assistent-scheidsrechters hoofdklasse, 1ste klasse of Ere- 1^e divisie A-/B-junioren

Een assistent-scheidsrechter die een wedstrijd in de hoofdklasse leidt en niet in staat is de wedstrijd te vervolgen, kan worden vervangen -in onderstaande volgorde- door:

1. een bij de weekenddienst of uit het publiek beschikbare assistent-scheidsrechter van niveau AV-ALL, AV-A1 of AV-A2 (in die volgorde van niveau).
2. een uit het publiek beschikbare KNVB scheidsrechter waarbij de hoogste scheidsrechtersgroep de voorkeur heeft.
3. een uit het publiek beschikbaar KNVB lid. Deze persoon is minimaal 16 jaar oud.

Voorwaarde van de vervanger is dat deze persoon geen lid is van één van beide clubs, tenzij beide clubs hier geen bezwaar tegen hebben.

De scheidsrechter of assistent-scheidsrechter van de landelijke lijst dient bij het uitvallen van een scheidsrechter eerst de landelijke weekenddienst in te lichten. De overige scheidsrechters of assistent-scheidsrechters dienen bij het uitvallen van een scheidsrechter eerst de weekenddienst van het eigen district in te lichten.

De vervangende (assistent-)scheidsrechter mag geen functieontzegging hebben.

Indien aan één van bovenstaande voorwaarden niet kan worden voldaan, wordt de wedstrijd definitief gestaakt.

2.11. Regeling oefenwedstrijden en toernooien

Amateurvoetbal - amateurvoetbal

Verenigingen zorgen gedurende het gehele seizoen (dus inclusief de zomerperiode en winterstop) bij vriendschappelijke wedstrijden zelf voor de aanstelling van een scheidsrechter. De clubs zijn verplicht scheidsrechters aan te trekken die tijdens de competitie op hetzelfde niveau actief zijn. Een scheidsrechter mag geen wedstrijd aanvaarden die boven zijn niveau ligt.

Onderstaande tabel kan hiervoor gehanteerd worden:

	Topklasse	Hoofdklasse	1e klasse	2e klasse	3e klasse	4e klasse	5e klasse	6e klasse
Topklasse	Gr landelijke lijst	min. gr 1	min. gr 1	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 3
Hoofdklasse	min. gr 1	min. gr 1	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 3
1e klasse	min. gr 1	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4
2e klasse	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4
3e klasse	min. gr 2	min. gr 2	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4
4e klasse	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4
5e klasse	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 5*	min. gr 5*	min. gr 5*
6e klasse	min. gr 3	min. gr 3	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 4	min. gr 5*	min. gr 5*	min. gr 5*

Voorbeeld

1e klasser tegen 3e klasser scheidsrechter moet minimaal uit groep 3 komen.

2e klasser tegen 4e klasser scheidsrechter moet minimaal uit groep 4 komen.

Voor de groepsindelingen verwijzen wij u naar desbetreffende districtssite of de districtsspecifieke bijlage 7.

Wij verzoeken scheidsrechters die bij vriendschappelijke wedstrijden actief zijn, vooraf met de verenigingen af te stemmen dat er een namenlijst met rugnummers van de actieve spelers voor de wedstrijd aanwezig is.

De richtlijn voor een vergoeding van een (assistent-)scheidsrechter AV voor oefenwedstrijden is de regulier vastgestelde basisvergoeding van de KNVB.

Amateurvoetbal - betaald voetbal

Met betrekking tot de scheidsrechtersaanstellingen en vergoedingen bij oefenwedstrijden geldt de onderstaande procedure.

Alle oefenwedstrijden van BVO's dienen door de desbetreffende BVO te worden aangevraagd bij de KNVB. Naar aanleiding van de ontvangen aanvragen stelt de afdeling scheidsrechterszaken betaald voetbal scheidsrechters, assistent-scheidsrechters en 4e officials aan. Dit gebeurt echter alleen voor wedstrijden in categorie A, B en C1. Voor wedstrijden in categorie C2 (zie onderstaande tabel) worden vanuit de afdeling scheidsrechterszaken betaald voetbal geen scheidsrechters aangesteld. Voor deze wedstrijden in deze categorie geldt dat de verenigingen zelf een scheidsrechter benaderen. Zij kunnen hiervoor een beroep doen op een actieve scheidsrechter uit groep AV-LL of AV-1 van het zaterdag/zondagvoetbal, behorende tot het district waaronder de thuis spelende vereniging valt.

De richtlijn voor een vergoeding van een (assistent-)scheidsrechter AV voor oefenwedstrijden is de regulier vastgestelde basisvergoeding van de KNVB.

In de onderstaande tabel wordt de categorisering van de oefenwedstrijden uiteengezet.

Categorie	Niveau clubs	Niveau arbitrage
A	Eredivisie - Eredivisie Eredivisie - Buitenlandse BVO 1	Betaald voetbal
B	Eredivisie - Jupiler League Eredivisie - Buitenlandse BVO 2 Jupiler League - Buitenlandse BVO Buitenlandse BVO - Buitenlandse BVO	Betaald voetbal
C1	Jupiler League - Eredivisie Jupiler League - Jupiler League	Betaald voetbal
C2	Eredivisie - AV Jupiler League - AV AV - Eredivisie AV - Jupiler League AV - Buitenlandse BVO AV - AV	Betaald voetbal of Amateurvoetbal

2.12. Disciplinaire overtredingen

Een scheidsrechter kan een tweetal disciplinaire overtredingen begaan:

Reglementaire overtredingen

Reglementaire overtredingen zoals:

- het niet tijdig doorgeven van gegeven waarschuwingen of veldverwijderingen;
- het niet tijdig rapporteren;
- het weigeren van (aanvullende) inlichtingen te verstrekken aan de tuchtcommissie en/of commissie van beroep;
- het bewust verstrekken van onjuiste inlichtingen, etc.

Scheidsrechterlijke overtredingen

Scheidsrechterlijke overtredingen, zoals:

- het niet verschijnen voor het leiden van een wedstrijd of het wegblijven als assistent-scheidsrechter;
- het weigeren een aanstelling te accepteren;
- het afmelden zonder hiervoor gegronde redenen te kunnen opgeven, etc.;
- het afzeggen om onduidelijke of onaanvaardbare redenen;
- niet handelen naar algemeen gangbare normen van fatsoen (onder invloed van alcohol en/of verdovende middelen, zonder respect, niet representatief etc.);
- oefenwedstrijden aannemen boven het wedstrijdpakket.

Afhandeling overtredingen

Reglementaire overtredingen worden behandeld door de tuchtcommissie. Scheidsrechterlijke overtredingen worden door het bestuur amateurvoetbal behandeld.

Mogelijke consequenties van- of maatregelen bij een scheidsrechterlijke overtreding,:

- Brief aan de scheidsrechter, met reden van ongenoegen, waarin wordt gewezen op de consequenties. Zo nodig wordt de scheidsrechter uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek;
- Het niet opnemen van de scheidsrechter in vervolgprogramma's;
- Het niet laten promoveren van de scheidsrechter, ondanks de stand op de ranglijst;
- Het laten degraderen van de scheidsrechter, ondanks de stand op de ranglijst;
- Het voorstel om over te gaan tot het afvoeren van de scheidsrechter.

Wanneer een scheidsrechter niet meer voldoet staat het de KNVB vrij om een scheidsrechter tijdelijk niet aan te stellen of af te voeren van de scheidsrechterslijst. De KNVB beoordeelt op basis van de volgende competenties:

KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND AMATEURVOETBAL

Scheidsrechters

1. Spelregels
2. Positie kiezen en volgen
3. Fysieke verschijning
4. Samenwerken
5. Leiderschap
6. Verkopen van beslissingen
7. Communicatie
8. Mentale fitheid
9. Coachbaar
10. Durf en moed
11. Tactvol opereren

Assistent-scheidsrechters

1. Buitenspel waarnemen
2. Positie kiezen en volgen
3. Fysieke verschijning
4. Spelregels
5. Samenwerken
6. Rol in het team
7. Verkopen van beslissingen
8. Communicatie
9. Mentale fitheid
10. Coachbaar
11. Durf en moed
12. Tactvol opereren

Deze competenties worden verder toegelicht in bijlage 2.

2.13. Declaraties

Het bestuur amateurvoetbal heeft voor seizoen 2015/'16 de scheidsrechterstarieven als volgt vastgesteld:

	Groep	Wedstrijdvergoeding	Lunchvergoeding	Kilometervergoeding
Assistent-scheidsrechter	AV-LL AV-A1, AV-A2	€21,30	€5,60	€0,26
Scheidsrechter	AV-LL, AV-1, AV-2, AV-J1	€21,30	€5,60	€0,26
Scheidsrechter	Overige groepen	€21,30	Geen	€0,26
Rapporteur	Alle groepen	€9,00	Geen	€0,26
Praktijkbegeleider	Alle groepen	€9,00	Geen	€0,26

Declaraties voor toernooien

Een scheidsrechter die een toernooi leidt, mag bij de organiserende vereniging c.q. instantie de vergoeding voor één wedstrijd per dag in rekening brengen. Bij het leiden van oefenwedstrijden mag aan de betrokken vereniging volgens de geldende normen worden gedeclareerd.

Overige kosten

Scheidsrechters kunnen overige kosten die zij hebben gemaakt, zoals omrijdkosten, parkeergelden en tunnelkosten, declareren via een declaratieformulier.

Scheidsrechters en rapporteurs die gebruik moeten maken van een veerboot (bijv. naar Texel) krijgen hiervoor **geen** extra vergoeding. De reiskosten worden automatisch zo berekend dat de kilometers over het water hierbij inzitten. De veerbootvergoeding voor de auto wordt niet vergoed.

Scheidsrechters die op Texel worden aangesteld kunnen zich laten ophalen bij de boot door iemand van de thuishpelende vereniging. Om dit te regelen kunnen zij zich uiterlijk vrijdagavond telefonisch bij de secretaris van de thuishpelende vereniging melden om hierover afspraken te maken.

3. OPLEIDINGEN EN THEMABIJEENKOMSTEN

3.1. Opleidingen

3.1.1. SO-I

Als een scheidsrechter naar groep AV-1 promoveert, volgt hij zo spoedig mogelijk de SO-I cursus. Het volgen van deze cursus is verplicht. Wanneer de scheidsrechter niet de mogelijkheid heeft om de SO-I cursus te volgen, dan kan vrijstelling worden gevraagd aan het bestuur amateurvoetbal. Een scheidsrechter kan niet promoveren naar AV-LL als hij de SO-I cursus nog niet heeft behaald. Een scheidsrechter die vanuit betaald voetbal teruggaat naar groep AV-LL of AV-1 hoeft geen SO-I cursus meer te volgen.

3.1.2. SO-II

Als een scheidsrechter naar groep AV-3/AV-J1 promoveert, volgt hij zo spoedig mogelijk de SO-II cursus. Het volgen van deze cursus is verplicht. Wanneer de scheidsrechter niet de mogelijkheid heeft om de SO-II cursus te volgen dan kan vrijstelling worden gevraagd aan het bestuur amateurvoetbal. Neemt hij dan opnieuw niet deel aan de cursus, dan volgt directe terugplaatsing naar groep AV-4 of AV-J2.

3.2. Themabijeenkomsten

Algemeen

Aantal themabijeenkomsten per groep/per seizoen:

AV-LL / AV-ALL	drie bijeenkomsten
Overige groepen	twee bijeenkomsten

Wanneer

De eerste serie themabijeenkomsten wordt gehouden in augustus en september. De tweede serie wordt gehouden in januari en februari. Voor de landelijke lijst wordt er nog een derde bijeenkomst in de loop van het seizoen georganiseerd.

Inhoud

Tijdens de eerste serie themabijeenkomsten staat de technische richtlijn centraal. Daarnaast wordt een spelregeltoets gehouden. In de tweede serie themabijeenkomsten krijg je de mogelijkheid om te kiezen uit drie verschillende thema's. Voor de landelijke lijst wordt een programma opgesteld gericht op het ontwikkelen van de competenties van scheidsrechters.

Alcoholgebruik en mobiele telefoons tijdens bijeenkomsten

Aan allen die aanwezig zijn tijdens de bijeenkomsten wordt geen alcohol geschonken. Dit geldt voor alle bijeenkomsten in het kader van training en opleiding tenzij expliciet anders vermeld. Mobiele telefoons dienen gedurende de bijeenkomst te zijn uitgeschakeld of op stil te worden gezet.

Spelregeltoets

De spelregeltoets wordt aan de hand van beelden afgenomen, waarbij de officials de spelregelvragen ook op papier hebben. De uitslag van de spelregeltoets maakt – met uitzondering van de landelijke lijst - onderdeel uit van de puntentoekenning voor het bijwonen van de bijeenkomst.

Punten landelijke lijsten

Voor de spelregeltoets kunnen geen punten worden behaald voor de ranglijst. Deze moet wel afgesloten worden met minimaal een zeven.

- 80 punten (2x 40 punten) kunnen verdiend worden bij de twee zaterdagbijeenkomsten.
- 20 punten (1x 20 punten) kunnen verdiend worden bij de midweekse bijeenkomst.
- Alleen de zaterdagbijeenkomsten kunnen ingehaald worden tijdens de AV-1 bijeenkomsten in het district. Deelnemers aan de AV-1 bijeenkomsten kunnen maximaal 20 punten scoren (in plaats van de 40 punten die gescoord kunnen worden bij de landelijke bijeenkomst).
- Elk onderdeel dat tijdens een bijeenkomst niet wordt bijgewoond kost 10 punten.

Punten Jeugdgroep 1 / assistent-scheidsrechters groep 2

De officials worden beloond wanneer de themabijeenkomsten worden bijgewoond. Iedere official kan per seizoen 100 punten scoren. De punten kunnen verdiend worden op de volgende wijze:

Puntentelling themabijeenkomsten

Kick-off bijeenkomst J1/ASR2 25 punten voor aanwezigheid.

1 ^e themabijeenkomst	50 punten: 20 voor aanwezigheid, 3 punten per goede vraag = bij 10 goede antwoorden ook 30 punten.
2 ^e themabijeenkomst	25 punten voor aanwezigheid.

Punten overige groepen

De officials worden beloond wanneer de themabijeenkomsten worden bijgewoond. Iedere official kan per seizoen 100 punten scoren. De punten kunnen verdiend worden op de volgende wijze:

Puntentelling themabijeenkomsten

1 ^e bijeenkomst	60 punten: 30 voor aanwezigheid, 3 punten per goede vraag = bij 10 goede antwoorden ook 30 punten.
2 ^e bijeenkomst	40 punten voor aanwezigheid.

Aan de zogenaamde veegbijeenkomsten, die in alle districten worden gehouden, kunnen alleen die scheidsrechters deelnemen, die zich met een aanvaardbare/geldige reden hebben afgemeld voor de eerdere themabijeenkomsten.

Verwerking punten

Het totaal aantal gescoorde punten – van de twee/drie themabijeenkomsten bij elkaar - telt mee als een extra rapport.

Om tot een zo eerlijk mogelijke eindrangschikking te komen, moeten deze punten bij iedereen in dezelfde groep even zwaar meetellen. Als iedere scheidsrechter in de groep evenveel rapporten heeft aan het eind van het seizoen is dit uiteraard geen probleem. Als een scheidsrechter echter minder rapporten heeft gekregen zouden de punten van de themabijeenkomsten zwaarder gaan meetellen wat een oneerlijke situatie oplevert ten opzichte van andere scheidsrechters.

Om dit probleem op te lossen is bepaald dat voor iedere scheidsrechter in een groep de punten behaald bij themabijeenkomsten even zwaar meetellen. Het uitgangspunt is het maximaal aantal rapporten genomen wat te behalen is in de betreffende groep. In het volgende voorbeeld geven we aan hoe dit in de praktijk werkt:

Scheidsrechter A heeft vier rapporten gekregen wat het maximaal aantal in zijn groep is. Hij heeft 80 punten gescoord met zijn rapporten en 91 punten met de themabijeenkomsten. De 80 punten tellen voor deze scheidsrechter dan voor 4/5 deel mee en de 91 punten voor 1/5 deel. Hij krijgt in de eindrangschikking:

80% van 80 punten = 64 punten
20% van 91 punten = 18,2 punten

64 punten + 18,2 punten = **82,2 punten**

Scheidsrechter B heeft in dezelfde groep door blessures echter maar drie rapporten ontvangen. Om de themabijeenkomsten toch even zwaar te laten meetellen, zal deze ook voor maar 1/5 deel meetellen en de punten behaald met zijn rapporten voor 4/5 deel. Deze scheidsrechter heeft op basis van zijn drie rapporten ook 80 punten gescoord en voor de themabijeenkomsten ook 91 punten. Hij krijgt in de eindrangschikking:

80% van 80 punten = 64 punten
20% van 91 punten = 18,2 punten

64 punten + 18,2 punten = **82,2 punten**

Als de themabijeenkomsten wel als één volledig rapport waren meegeteld, zou deze scheidsrechter op 83,67 punten uitgekomen zijn, wat een oneerlijke situatie had opgeleverd.

Voor de duidelijkheid:

In een groep waar maximaal 3 rapporten worden gegeven zal voor iedereen het puntenaantal voor de rapporten voor 3/4 deel meetellen. De punten voor de themabijeenkomsten tellen voor 1/4 deel mee.

In een groep waar maximaal 7 rapporten worden gegeven zal voor iedereen het puntenaantal voor de rapporten voor 7/8 deel meetellen. De punten voor de themabijeenkomsten tellen voor 1/8 deel mee.

Uitgangspunt is dat voor iedere scheidsrechter in een groep de themabijeenkomsten procentueel even zwaar meetellen in de eindrangschikking.

Rapporteurs/coaches

Voor rapporteurs, begeleiders en coaches worden themabijeenkomsten georganiseerd onder leiding van een KNVB docent. Ze zijn verplicht een voldoende te halen voor de spelregeltoets.

4. BEOORDELINGEN

Beoordelen scheidsrechters

Veel (assistent-)scheidsrechters worden gedurende het voetbalseizoen meerdere malen gerapporteerd. Het aantal rapporten is afhankelijk van de groep waarin de (assistent-)scheidsrechter functioneert. Mede op basis van de eindranglijst – grotendeels opgemaakt uit alle beoordelingsrapporten – kan een scheidsrechter in een hogere groep worden ingedeeld, in dezelfde groep blijven, dan wel in een lagere groep worden geplaatst.

Eisen rapporteur

1. Een rapporteur bezit spelinzicht en spelregelkennis; dit laatste moet worden bijgehouden. Dit wordt jaarlijks landelijk en in de districten getoetst. Ieder jaar worden themabijeenkomsten georganiseerd voor de rapporteurs. Deelname hieraan is verplicht. Onderdeel van de themabijeenkomst is het afleggen van een spelregeltoets. Voor deze bijeenkomsten worden geen reiskosten vergoed.
2. Een rapporteur dient minimaal tien rapporten per seizoen te maken om zich te kunnen handhaven.
3. Ook het fungeren als rapporteur door een nog actieve scheidsrechter is mogelijk. Een rapporteur die nog als scheidsrechter actief is, rapporteert nooit een scheidsrechter uit dezelfde groep waarin hij als scheidsrechter actief is.
4. De opleiding van nieuwe rapporteurs vindt plaats aan de hand van het landelijke leerplan. De opleiding wordt georganiseerd landelijk en in de districten.

Becijfering van de rapporten

De rapporteur vult het beoordelingsformulier per onderdeel in. De vragen, gericht op competenties, worden door de rapporteur beantwoord op een 5-puntsschaal (zeer laag tot zeer hoog). De rapporteur geeft geen cijfer. Dit wordt achteraf automatisch berekend.

De rapporteur van assistent-scheidsrechters geven aan 6 competenties een score. (4 slecht tot 10 uitstekend). Automatisch wordt het eindcijfer berekend.

Aantallen beoordelingsrapporten

Beoordeling scheidsrechters

Er wordt geprobeerd om scheidsrechters te voorzien van een gelijk aantal beoordelingsrapporten per groep. Er wordt gestreefd naar minimaal twee rapporten in de laagste groepen tot zeven in de hoogste groepen. In de laagste groepen kan een district ervoor kiezen om alleen op verzoek van de scheidsrechters rapportage uit te brengen.

Beoordeling assistent-scheidsrechters

De prestaties van de assistent-scheidsrechters worden door middel van een landelijk vastgesteld rapportageformulier beoordeeld. De assistent-scheidsrechters worden minimaal viermaal per seizoen beoordeeld. De rapportage van de assistent-scheidsrechter wordt uitgevoerd door een apart hiervoor aangestelde rapporteur, die slechts één assistent per bezoek beoordeelt.

Toezen van rapporten

De (assistent-)scheidsrechter ontvangt zo spoedig mogelijk het opgemaakte rapport in het Official Portaal. Dit is te zien doordat er OEF achter de wedstrijd in de historie komt te staan. Het rapport kan geopend worden door bij wedstrijdgegevens op je eigen naam te klikken en dan op de knop open PDF te klikken. De rapporteur heeft 2 werkdagen de tijd om het rapport in te dienen. Vervolgens zal de kwaliteitsbewaker de rapporten nog screenen en eventueel de rapporteur vragen om het rapport aan te passen.

Ranglijst (assistent-)scheidsrechters

Tussentijds wordt de ranglijst tweemaal toegestuurd aan alle (assistent-) scheidsrechters. Dit zal omstreeks februari (na 10 rapporten per rapporteur) en in april zijn.

Aan het eind van het seizoen wordt een eindranglijst opgemaakt aan de hand van de gedurende het seizoen behaalde punten van de rapportage en de themabijeenkomst.

Cijfers aan het eind van het seizoen omgezet naar punten

Rapporteren is mensenwerk. Als scheidsrechter heb je te maken met 'strengere' en 'milde' rapporteurs. Als daartussen een zekere balans bestaat, is er geen probleem. Maar als je de pech hebt dat je gedurende het seizoen wordt beoordeeld door meerdere strengere rapporteurs, dan heeft dit invloed op het gemiddelde cijfer.

De KNVB heeft daarom besloten tot een puntensysteem waarbij de cijfers van de strengere rapporteurs worden herberekend naar een aantal punten. Ditzelfde gebeurt met de cijfers van de milde rapporteurs, zonder daarbij afbreuk te doen aan de beoordeling en de integriteit van de rapporteur. Hierdoor krijgt de scheidsrechter een eerlijkere beoordeling voor de prestatie die hij of zij heeft geleverd.

Voor uitleg over het puntensysteem zie bijlage 3.

4.1. Proces Kwaliteitsbewaking en Bezwarencommissie

4.1.1. Kwaliteitsbewaking

De (assistent-)scheidsrechters in het amateurvoetbal worden in de loop van het seizoen beoordeeld door rapporteurs. De scheidsrechters uit AV-2 of lager zullen door rapporteurs uit het district worden gerapporteerd. De (assistent-)scheidsrechters van de landelijke lijst en AV-1 worden door rapporteurs van de landelijke lijst beoordeeld. Deze rapporteurs worden aangesteld door de medewerker arbitrage landelijke competities AV.

De rapporteur stelt naar aanleiding van de wedstrijd een rapport op. Aan de hand van het rapportageformulier wordt op basis van de Handleiding en het Spelregelboek veldvoetbal de rapportage opgesteld. Dat rapport zendt hij via het Official Portaal (OP) naar het district waartoe de (assistent-)scheidsrechter behoort. Het district of de medewerker arbitrage landelijke competities AV draagt zorg voor doorgeleiding naar de kwaliteitscoach.

Voor beoordelingsrapporten welke aan onderstaande criteria voldoen geldt dat deze niet worden opgenomen in de ranglijst:

- de (assistent-)scheidsrechter op de dag van de wedstrijd is aangesteld voor de desbetreffende wedstrijd
- het restant minder dan 2/3 deel van een wedstrijd betreft of de rapporteur minder dan 2/3 deel van de wedstrijd heeft gezien
- het een bekerwedstrijd betreft en er sprake is van meer dan 1 klasse niveau verschil tussen de teams
- er gerapporteerd is zonder dat de rapporteur officieel is aangesteld
- de rapporteur is zelf actief als scheidsrechter en is ingedeeld in dezelfde groep en wedstrijddag als de gerapporteerde scheidsrechter
- de scheidsrechter voor de tweede keer door dezelfde rapporteur is beoordeeld.

De kwaliteitscoach beoordeelt het rapport op volledigheid, kwaliteit, juiste toepassing van de beoordeling en objectiviteit. Wanneer het rapport niet voldoet aan de vereisten zal de

kwaliteitscoach de rapporteur verzoeken het rapport bij te stellen. Dit gebeurt via e-mail, eventueel met nadere aanvullingen per telefoon.

Als de rapporteur het rapport niet wil bijstellen of de kwaliteit van rapport te slecht is moet de kwaliteitscoach via de medewerker arbitrage een verzoekschrift indienen bij de bezwarencommissie. De uitspraak leidt tot het in gelijk stellen van óf de rapporteur óf de kwaliteitscoach. Een afwijkende waardering behoort niet tot de mogelijkheden. De uitspraak van de bezwarencommissie is bindend. Er is geen beroep mogelijk. Rapporteur en kwaliteitscoach krijgen een brief van de uitspraak en dienen zich hieraan beiden te conformeren.

Voldoet een rapport wel aan de vereisten dan wordt dit in het OP opengesteld voor de (assistent-)scheidsrechter.

4.1.2. Bezwaarschriften

Indien een (assistent-)scheidsrechter het niet eens is met het rapport van de rapporteur, kan hij bezwaar maken bij de bezwarencommissie. In de volgende gevallen zal een bezwaarschrift echter niet leiden tot wijziging of seponeren van het rapport.

- De (assistent-)scheidsrechters heeft een andere mening dan de rapporteur in zijn rapport heeft vermeld. De bezwarencommissie heeft de wedstrijd niet gezien en zal daarom de mening van de rapporteur volgen, tenzij de (assistent-)scheidsrechter dit met beelden kan aantonen. Behalve door de (assistent-)scheidsrechter aangeleverde beelden wordt geen rekening gehouden met meningen van anderen in welke vorm dan ook.
- Het bezwaar betreft een klacht over het gedrag van de rapporteur. Uitzondering is een klacht die de (assistent-)scheidsrechter de eerstvolgende werkdag heeft gemeld bij de afdeling arbitrage op het kantoor waaronder de (assistent-)scheidsrechter valt. In dit geval wordt in overleg met de betreffende kwaliteitsbewaker besloten of het rapport door kan naar de (assistent-) scheidsrechter dan wel dat het rapport aan de bezwarencommissie ter seponering wordt voorgelegd.
- Het bezwaar gaat over de plek vanwaar de rapporteur zijn waarnemingen heeft gedaan.

Kern van het rapport moet zijn dat duidelijk is wat de (assistent-)scheidsrechter goed of niet goed heeft gedaan. Voor de scheidsrechters is hierbij de zgn. vijfpuntenschaal uit de handleiding van belang en voor de assistent-scheidsrechters de minimaal volgens de handleiding te beschrijven onderdelen. Dat hierbij soms een spel- of taalfout wordt gemaakt, dan wel dat de minuut waarin het gebeurde niet exact klopt of er sprake is van een onjuist rugnummer van een speler in een rapport speelt hierbij geen rol.

Concreet zal het bezwaarschrift daarom gaan over aspecten als:

- onjuiste toepassing door de rapporteur van de spelregels of de technische richtlijnen;
- tegenstrijdigheden in de toelichting dan wel met beelden bewezen onjuiste waarnemingen;
- veronderstellingen in plaats van concrete waarnemingen;
- score (bij scheidsrechters) of cijfer (bij assistent-scheidsrechters) niet in overeenstemming met de toelichting;
- niet toegelichte scores lager dan een A (dit geldt alleen voor de rapporten van scheidsrechters).

De bezwarencommissie geeft alleen haar oordeel op basis van argumenten verwoord in het ingediende bezwaarschrift op het rapport. Dit betekent dat de bezwarencommissie het rapport niet mag seponeren of wijzigen op argumenten die niet in het bezwaarschrift staan opgenomen.

Toelichting die bij een verkeerde competentie staat, wordt geacht bij de juiste competentie te staan. Bij het toetsen door de bezwarencommissie van de score/het cijfer wordt de verkeerd geplaatste toelichting meegewogen bij de competentie waar de tekst hoort te staan.

Indien de bezwarencommissie het niet eens is met de bezwaarpunten van de (assistent-)scheidsrechter, wordt het rapport gehandhaafd.

Indien de bezwarencommissie het eens is met één of meerdere bezwaarpunten van de (assistent-)scheidsrechter, wordt een rapport geseponeerd. Mocht echter het rapport op het betreffende onderdeel zonder de geconstateerde onjuistheid dezelfde score/hetzelfde cijfer krijgen, dan wordt het rapport voor wat betreft dit onderdeel gehandhaafd.

Indien het bezwaarpunt in een rapport van een scheidsrechter een niet toegelichte score lager dan een A betreft, wijzigt de bezwarencommissie de betreffende competentie in een A en blijft het rapport voor dit onderdeel in stand. Dit geldt ook als de gegeven toelichting volledig tot een andere competentie behoort en er in feite dus geen toelichting is.

De bezwarencommissie bestaat uit drie onafhankelijke leden, waarvan één lid als voorzitter en twee overige leden (deze dienen bij voorkeur geen deel uit te maken van een (werk)commissie arbitrage en dient geen kwaliteitscoach of rapporteur te zijn op het niveau waarop de bezwaren binnenkomen). De bezwarencommissie wordt bijgestaan door een medewerker arbitrage in de rol van secretaris.

Het bezwaar dient binnen tien werkdagen na ontvangst van het rapport in het OP te worden ingediend bij het district of bij het bondsbureau. De secretaris draagt zorg dat het bezwaar direct wordt aangeboden bij de bezwarencommissie.

Indien een bezwaarschrift te laat wordt ingediend wordt het bezwaarschrift door de secretaris niet-ontvankelijk verklaard.

Het bezwaarschrift bestaat uit:

- De naam en het adres van scheidsrechter;
- De dagtekening;
- De datum alsmede de wedstrijd waarop het bezwaar betrekking heeft;
- De zakelijke gronden van bezwaar;
- Een kopie van het rapport;
- Eventueel TV- en videobeelden

De scheidsrechter dient bij de beelden specifieke situaties in minuten aan te geven. De bezwarencommissie gaat geen volledige wedstrijd bekijken, maar uitsluitend de relevante spelmomenten. Uit de beelden moet ook onomstotelijk zijn vast te stellen dat het de situatie betreft waartegen bezwaar wordt gemaakt. De beelden moeten ook een compleet overzicht geven van de bestreden situatie.

De bezwarencommissie motiveert haar beslissing. De secretaris maakt de uitspraak schriftelijk binnen 15 dagen na ontvangst kenbaar aan de desbetreffende (assistent-)scheidsrechter. Het overschrijden van deze termijn heeft geen gevolgen.

Mocht er een bezwaarschrift komen op een rapport van een landelijke rapporteur nadat de bezwarencommissie al een verzoekschrift door de kwaliteitscoach heeft behandeld, dan zal een kamer worden samengesteld bestaande uit drie voorzitters van een bezwarencommissie uit een district, die het bezwaarschrift afhandelt. Eén van de leden van de kamer wordt hierbij verzocht de rol van voorzitter op zich te nemen. Deze kamer wordt direct na het behandelen van het bezwaar opgeheven.

Indien deze situatie zich voordoet in het district dan zal het bezwaar voorgelegd worden aan de landelijke bezwarencommissie veldvoetbal.

Werkwijze bezwarencommissie:

1. De (assistent-)scheidsrechter die een bezwaarschrift indient krijgt een ontvangstbevestiging toegestuurd mits de bezwaretermijn niet is overschreden. Anders zal kenbaar worden gemaakt dat het bezwaar te laat is ingediend en niet in behandeling wordt genomen.
2. Bezwaar en rapport, eventueel met andere ter zake dienende stukken, worden gezonden naar de voorzitter en de andere leden van de bezwarencommissie, met het format van de afhandeling van bezwaren. Ook gaat er een kopie naar de kwaliteitscoaches toe.
3. De overige leden van de bezwarencommissie zetten hun bevindingen en advies in het format en sturen deze naar de voorzitter. De voorzitter dient zelf, onafhankelijk, zijn bevindingen in het format te zetten.
4. Na ontvangst van de bevindingen en het advies van de andere leden van de bezwarencommissie zal de voorzitter een besluit nemen.
  - a. Zijn alle adviezen gelijklopend dan stelt de voorzitter een uitspraak op.
  - b. Zijn de adviezen niet gelijk, maar er is een meerderheid voor seponeren op grond van dezelfde overweging(en) dan stelt de voorzitter een uitspraak op uitgaande van deze overweging(en).
  - c. Zijn de adviezen niet gelijk en is er geen meerderheid voor seponeren op grond van dezelfde overweging(en) dan wordt het bezwaarschrift gehandhaafd en stelt de voorzitter een uitspraak op.De voorzitter kan indien hij dit wenselijk acht altijd overleg plegen met de leden.
5. De voorzitter zet de uitspraak als conceptbrief in het format en verstuurt deze eerst naar de leden van de bezwarencommissie voor akkoord. Bij akkoord wordt het format naar de secretaris gestuurd.
6. Indien het rapport wordt geseponereerd neemt kan de voorzitter telefonisch contact op met de rapporteur om de beweegredenen uit te leggen. Dit wordt vervolgens ook nog schriftelijk gecommuniceerd door een specifieke brief richting rapporteur op te stellen.
7. De secretaris verwerkt de brief in de juiste huisstijl en stuurt deze uitspraak naar de (assistent-)scheidsrechter en kwaliteitscoaches. In het geval van seponeren wordt er ook een aparte brief verstuurd naar de rapporteur en de kwaliteitscoaches. Mochten de kwaliteitscoaches naar aanleiding van de uitspraak vragen hebben dan kunnen zij contact opnemen met de voorzitter van de bezwarencommissie.

4.1.3. Beroepschriften

Het is voor de (assistent-)scheidsrechter mogelijk om tegen een uitspraak van de bezwarencommissie in beroep te gaan.

Het beroep kan alleen gaan over:

- een door de bezwarencommissie gemaakte procedurele fout
- een door de bezwarencommissie gemaakte onjuiste afweging op één of meerdere gronden genoemd in het bezwaarschrift

De (assistent-)scheidsrechter kan in beroep geen nieuwe gronden of nieuwe motieven voor eerder genoemde gronden aanleveren. Beelden die niet ter beschikking zijn gesteld aan de bezwarencommissie, worden niet betrokken in een beroepschrift.

De beroepscommissie beoordeelt de aangevoerde gronden op basis van dezelfde uitgangspunten en werkwijze, zoals dat is beschreven voor de bezwarencommissie. De beroepscommissie geeft alleen haar oordeel op basis van argumenten verwoord in het ingediende beroepschrift op het rapport. Dit betekent dat de beroepscommissie het rapport niet mag seponeren of wijzigen op argumenten die niet in het beroepschrift staan opgenomen.

Bij een beroep in het district zal de landelijke bezwarencommissie de rol van beroepscommissie krijgen. Indien er landelijk een beroep wordt ingediend dan zal er een kamer samengesteld worden bestaande uit drie leden die voorzitter zijn van een bezwarencommissie uit het district. Eén van de leden van de kamer wordt hierbij verzocht de rol van voorzitter op zich te nemen. Deze kamer zal weer opgeheven worden na het behandelen van het beroep. De beroepscommissie wordt bijgestaan door een medewerker arbitrage in de rol van secretaris.

Het beroep dient binnen tien werkdagen na ontvangst van de uitspraak van de bezwarencommissie te worden ingediend bij het district of bij het bondsbureau. De secretaris draagt zorg dat het beroep direct wordt aangeboden bij de beroepscommissie. Indien een beroepschrift te laat wordt ingediend wordt het beroepschrift door de secretaris niet-ontvankelijk verklaard.

Het beroepschrift bestaat uit:

- De naam en het adres van scheidsrechter;
- De dagtekening;
- De datum alsmede de wedstrijd waarop het bezwaar betrekking heeft;
- De zakelijke gronden van bezwaar;
- De uitspraak van de bezwarencommissie;
- De zakelijke gronden van beroep;
- Een kopie van het rapport;
- Eventueel TV- en videobeelden.

Wat over beelden is vermeld bij bezwaar geldt ook voor beroep.

De beroepscommissie motiveert haar beslissing. De secretaris maakt de uitspraak schriftelijk binnen 15 dagen na ontvangst kenbaar aan de desbetreffende (assistent-)scheidsrechter. Het overschrijden van deze termijn heeft geen gevolgen.

Werkwijze beroepscommissie:

1. De (assistent-)scheidsrechter die een beroepschrift indient krijgt een ontvangstbevestiging toegestuurd mits de bezwarentermin niet is overschreden. Anders zal kenbaar worden gemaakt dat het bezwaar te laat is ingediend en niet in behandeling wordt genomen.
2. Beroepschrift en andere ter zake dienende stukken, worden gezonden naar de voorzitter en de andere leden van de beroepscommissie, met het format van de afhandeling van beroep. Ook gaat er een kopie naar de kwaliteitscoaches en de betreffende bezwarencommissie toe.
3. De overige leden van de beroepscommissie zetten hun bevindingen en advies in het format en sturen deze naar de voorzitter. De voorzitter dient zelf, onafhankelijk, zijn bevindingen in het format te zetten.
4. Na ontvangst van de bevindingen en het advies van de andere leden van de beroepscommissie zal de voorzitter een besluit nemen.
  - a. Zijn alle adviezen gelijklopend dan stelt de voorzitter een uitspraak op.
  - b. Zijn de adviezen niet gelijk, maar er is een meerderheid voor seponeren op grond van dezelfde overweging(en) dan stelt de voorzitter een uitspraak op uitgaande van deze overweging(en).
  - c. Zijn de adviezen niet gelijk en is er geen meerderheid voor seponeren op grond van dezelfde overweging(en) dan wordt het bezwaarschrift gehandhaafd en stelt de voorzitter een uitspraak op.De voorzitter kan indien hij dit wenselijk acht altijd overleg plegen met de leden.
5. De voorzitter zet de uitspraak als conceptbrief in het format en verstuurt deze eerst naar de leden van de beroepscommissie voor akkoord. Bij akkoord wordt het format naar de secretaris gestuurd.

6. Indien het rapport wordt geseponneerd neemt de voorzitter telefonisch contact op met de rapporteur om de beweegredenen uit te leggen. Dit wordt vervolgens ook nog schriftelijk gecommuniceerd door een specifieke brief richting rapporteur op te stellen.
7. De secretaris verwerkt de brief in de juiste huisstijl en stuurt deze uitspraak naar de (assistent-) scheidsrechter, de kwaliteitscoaches en de betreffende bezwarencommissie. In het geval van seponeren wordt er ook een aparte brief verstuurd naar de rapporteur, de kwaliteitscoaches en de betreffende bezwarencommissie. Mochten de kwaliteitscoaches naar aanleiding van de uitspraak vragen hebben dan kunnen zij contact opnemen met de voorzitter van de beroepscommissie.

4.1.4. Verkorte procedure

Aan het eind van het seizoen is een verkorte procedure van kracht voor het indienen van een bezwaarschrift of beroepschrift. Dit om zo spoedig mogelijk na de competitie de definitieve ranglijst op te stellen. Na het laatste speelweekend moet een bezwaarschrift binnen 3 werkdagen na ontvangst van het rapport binnen zijn. Een beroepschrift moet binnen 3 werkdagen na ontvangst van de uitspraak van de bezwarencommissie worden ingediend.

5. PROMOTIE EN DEGRADATIE

5.1. Algemene bepalingen

Handhaving/promotie vindt slechts plaats indien betrokkene tenminste het aantal wedstrijden in functie is geweest als (assistent-)scheidsrechter, zoals in de tabel is weergegeven. Overigens moeten deze wedstrijden wel behoren tot het wedstrijdpakket van de desbetreffende (assistent-)scheidsrechter.

Indien het minimum aantal wedstrijden niet wordt gehaald dan vindt in principe degradatie naar een groep lager plaats.

Senioren	AV-LL + AV-AL	AV-1 + AV-A1	AV-2	AV-3	AV-4	AV-5
Min aantal te fluiten wedstrijden (handhaving)	18	18	16	15	14	12
Min aantal te fluiten wedstrijden (promotie)	-	18	18	17	16	14
Beschikbaarheid	Onbeperkt	Onbeperkt	Onbeperkt	Onbeperkt	Onbeperkt	Dagdeel
Max afstand	Onbeperkt	Onbeperkt	150	100	60	60

Jeugd	AV-J1	AV-J2	AV-J3	AV-J4	AV-start
Minimaal aantal te fluiten wedstrijden (handhaving)	16	14	14	12	>70% van het aantal aange-stelde wedstrijden
Minimaal aantal te fluiten wedstrijden (promotie)	-	16	16	14	-
Beschikbaarheid	Onbeperkt	Onbeperkt	Dagdeel	Dagdeel	Dagdeel
Max afstand	100	60	60	30	30

5.2. Dispensatieregeling

Het bestuur amateurvoetbal heeft in de vergadering van 5 november 2012 besloten de volgende uitzonderingen ten aanzien van het niet behalen van het minimum aantal wedstrijden toe te voegen aan de promotie-/degradatieregeling arbitrage:

- **Medische reden:** De (assistent-)scheidsrechter heeft melding gemaakt van een langdurige niet-inzetbaarheid om medische reden met een doktersverklaring of een officiële verklaring van een arts van het Sportmedisch Centrum KNVB binnen 14 dagen na het opgelopen letsel;
- **Zwangerschap:** De (assistent-)scheidsrechter heeft melding gemaakt van zwangerschap;
- **Uitzending naar buitenland:** De (assistent-)scheidsrechter heeft melding gemaakt van uitzending naar buitenland voor werk/studie met een verklaring van de werkgever/school;
- Bij **overlijden** of ziekte van de echtgeno(o)t(e) of van een tot het gezin behorend kind, pleeg- of aangetrouwd kind van de (assistent-)scheidsrechter, alsmede bij overlijden van één zijner (schoon-)ouders of stief-/pleegouders; De (assistent-)scheidsrechter heeft hiervan melding gemaakt;

Op basis van deze uitzonderingsbepalingen kan worden afgeweken van het criterium van het minimum aantal te fluiten wedstrijden om te promoveren of te degraderen. Het besluit tot het verlenen van de dispensatie zal worden genomen bij het vaststellen van promotie/degradatie. Wanneer een (assistent-)scheidsrechter het minimum aantal wedstrijden heeft behaald kan geen dispensatie worden verleend. Dispensatie wordt niet twee seizoenen achter elkaar op basis van dezelfde reden gegeven.

Het minimum aantal rapporten hoeft niet leidend te zijn voor promotie/degradatie besluiten. De reden hiervoor is dat de (assistent-)scheidsrechter geen invloed heeft op het aantal uitgebrachte rapporten wanneer hij voldoende beschikbaar is geweest. Op basis van één rapport is het niet wenselijk om een (assistent-)scheidsrechter te laten promoveren of degraderen.

5.3. Voorwaarden landelijke lijst (assistent-)scheidsrechters

- a. Behalen van de spelregeltoets met minimaal een 7
- b. Behalen van een FIFA fitness test category 2 (voor uitleg zie bijlage 5)
- c. Minimaal 2 van de 3 landelijke bijeenkomsten bijwonen

Ad a. en b.

Wanneer niet voldaan wordt aan het behalen van de spelregeltoets of de FIFA fitness test krijgt de (assistent-)scheidsrechter twee herkansingen. Bij het niet halen van de twee herkansingen volgt directe terugplaatsing naar AV-1. Indien iemand geblesseerd is of niet aanwezig is en hierdoor niet kan deelnemen aan de FIFA fitness test zal deze test niet meetellen als gezakt. Er worden maximaal 5 testen per seizoen georganiseerd. De reiskosten worden niet meer vergoed als iemand voor een herkansing kosten maakt.

Ad c.

Wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de eis van het bijwonen van 2 van de 3 landelijke bijeenkomsten zal de (assistent-) scheidsrechter, ongeacht zijn ranking, het volgende seizoen automatisch actief zijn in AV-1.

Naast bovenstaande voorwaarden wordt maximale inzetbaarheid verwacht van (assistent-)scheidsrechters van de landelijke lijst. Dit betekent dat alleen bij uitzonderlijke gevallen of blessures afgezegd kan worden.

5.4. Promotie/degradatieregeling landelijk

Scheidsrechters

Nieuwe situatie 2016-2017 landelijke competities

Groep A:	10
Groep B ZA:	10
Groep B ZO:	10
Groep C ZA:	20
Groep C ZO:	20

P/D regeling 2015-2016 landelijke competities

- 1 t/m 6 van de ZA LL gaan naar groep A
- 7 t/m 15 van ZA LL gaan naar groep B ZA
- 1 reserveplek in groep B voor afvaller (TT-)BV
- 16 t/m 20 van ZA LL gaan naar groep C ZA
- 1 t/m 15 van de ZA groep 1 (landelijk) gaan naar de groep C ZA

- 1 t/m 4 van de ZO LL gaan naar groep A
- 5 t/m 12 van de ZO LL gaan naar groep B ZO
- 1 reserveplek in groep B voor afvaller (TT-)BV
- 1 van de ZO groep 1 (landelijk) gaat naar groep B ZO
- 2 t/m 21 van de ZO groep 1 (landelijk) gaan naar groep C ZO

De p/d regeling vanaf groep D (district) wordt uiterlijk 1 september 2015 gecommuniceerd.

Assistent-scheidsrechters

Nieuwe situatie 2016-2017 landelijke competities

- Groep A: 20
- Groep B ZA: 22
- Groep B ZO: 22
- Groep C ZA: 44
- Groep C ZO: 44

P/D regeling 2015-2016 landelijke competities

- 1 t/m 11 van de ZA LL gaan naar groep A
- 12 t/m 23 van de ZA LL gaan naar groep B
- 1 t/m 10 van de ZA groep 1 (landelijk) gaan naar groep B
- 11 t/m 54 van de ZA groep 1 (landelijk) gaan naar groep C
- Overige ZA groep 1 (landelijk) naar groep D

- 1 t/m 9 van de ZO LL gaan naar groep A
- 10 t/m 19 van de ZO LL gaan naar groep B
- 1 t/m 13 van de ZO groep 1 (landelijk) gaan naar groep B
- 14 t/m 57 van de ZO groep 1 (landelijk) gaan naar groep C
- Overige ZO groep 1 (landelijk) naar groep D

De p/d regeling vanaf groep D (district) wordt uiterlijk 1 september 2015 gecommuniceerd.

5.5. Startgroep assistent-scheidsrechters

De ZA/ZO-A01 wordt ieder seizoen (eventueel tussentijds) aangevuld met assistent-scheidsrechters die aan de opleidingsvoorwaarden hebben voldaan en in het desbetreffende seizoen ook aan de stagevoorwaarden hebben voldaan. Dit ter beoordeling van het bestuur amateurvoetbal.

ROND WEDSTRIJDEN

5.6. Meenemen gasten in de bestuurskamer

Het meenemen van gasten dient te worden beperkt tot *maximaal één persoon*. Wij vragen bij het meenemen van gasten aandacht te besteden aan de presentatie inclusief kleding van betrokkenen. Deze dient representatief te zijn.

In alle gevallen geldt dat de gast *niet aan de bestuursafdeling* mag plaatsnemen, zich op de achtergrond dient te houden en ter begeleiding van de scheidsrechter aanwezig is. Vergeet niet dat gasten vaak het imago van de arbitrage mede bepalen.

5.7. Bezoek bestuurskamer

De scheidsrechter is verplicht na afloop van de wedstrijd de bestuurskamer te bezoeken. Het is onwenselijk en niet passend in ons beleid van openheid, wanneer dit wordt nagelaten. De scheidsrechter dient binnen 45 minuten na het laatste fluitsignaal in de bestuurskamer aanwezig te zijn.

Ten aanzien van de lengte van je verblijf in de bestuurskamer vragen we je gezonde verstand te gebruiken, eveneens ten aanzien van het gebruik van alcoholische consumpties. Indien de scheidsrechter de bestuurskamer verlaat, dienen ook de assistenten en de vierde official de bestuurskamer te verlaten (indien van toepassing). Het is assistenten en de vierde official toegestaan om eerder dan de scheidsrechter de bestuurskamer te verlaten.

Onregelmatigheden

Bij onregelmatigheden in de begeleiding, zoals een onbehoorlijke ontvangst, slechte parkeerplaatsen en dergelijke dient hiervan melding te worden gemaakt bij de afdeling arbitrage. De KNVB neemt vervolgens afhankelijk van de melding contact op met de desbetreffende vereniging.

5.8. Coaches en rapporteurs

Bezoek bestuurskamer en kleedkamer

Alleen de door de afdeling arbitrage aangewezen coaches en rapporteurs bezoeken de wedstrijden en de bestuurskamers. Wij gaan ervan uit dat de coaches en rapporteurs alleen naar de wedstrijd gaan en geen extra mensen meenemen. Bij een bezoek aan de bestuurskamer dient zorg te worden besteed aan een representatieve uitstraling en zijn alcoholische consumpties voor en tijdens de wedstrijd niet toegestaan. Het is niet mogelijk om andere personen mee te nemen in de bestuurskamer. Het geven van commentaar op de arbitrage in het bijzijn van derden is onwenselijk.

Bezoek aan de bestuurskamer is niet toegestaan wanneer je niet bent aangesteld. Het is coaches ook niet toegestaan om een bezoek te brengen aan de scheidsrechterskleedkamer.

Bijzondere voorvallen

Bijzondere voorvallen tijdens wedstrijden dienen door coaches en rapporteurs zo spoedig mogelijk te worden gemeld. Voorbeelden van bijzondere voorvallen zijn: (tijdelijke) onderbrekingen van wedstrijden, uitvallen lid arbitraal kwartet, molestaties en problemen na afloop.

Urgente meldingen kunnen worden doorgegeven aan de weekenddienst van je district. Minder urgente meldingen kunnen per mail doorgegeven worden aan de afdeling arbitrage van je district.

5.9. Digitaal Wedstrijd Formulier

Met de invoering van het DWF is het niet meer nodig om te werken met het papieren wedstrijdformulier veldvoetbal. Met ingang van komend seizoen is het dan ook niet meer mogelijk deze formulieren te bestellen.

Via deze link vind je de handleiding voor het gebruik van het DWF:

<http://www.sportlink.com/manager/dms/document/?q=MT0xJmFtcDtkb2N1bWVudGikPTE0MjA5JmFtcDtoYXNoPwM5NDBiYmI3ZWVINDUxN2VkMWQ0ZDY4YzBiNmY4Zjli>

Voor noodgevallen als gevolg van bijvoorbeeld internet- en computerstoringen bij Sportlink of bij de vereniging, is er een noodformulier (digitaal) ter beschikking. Dit formulier is een PDF-bestand, wat je digitaal in kunt vullen met Adobe Reader en vervolgens kunt mailen aan de KNVB.

Tip:

Zorg dat je voorafgaand aan de wedstrijd een uitgeprint exemplaar van het DWF hebt. Als je nog in bezit bent van papieren formulieren, kun je deze ook gebruiken in noodgevallen.

5.10. Onweer

In geval van onweer dient de scheidsrechter als volgt te handelen:

- a. Wanneer vooraf bekend is dat er onweer kan komen, vraag beide assistent-scheidsrechters alert te zijn op eventuele onweersontwikkeling.
- b. Onweer wordt gevaarlijk voor spelers, toeschouwers enz. als de tijd die verloopt tussen het zien van de bliksemflits en de daaropvolgende donder minder is dan 10 seconden. Dit betekent dan dat het onweer zich globaal op 3 km afstand bevindt. Aangezien onweer zich snel kan verplaatsen, is het dan tijd maatregelen te treffen. Het bovenstaande is een vuistregel die niet altijd opgaat. Onweer kan zich soms plotseling aankondigen, al gaat er meestal wel een dreigende weersontwikkeling aan vooraf. Blijf alert op dergelijke ontwikkelingen!
- c. Is het tijdsverschil tussen het zien van de bliksem en het horen van de donder minder dan 10 seconden, onderbreek de wedstrijd dan onmiddellijk.
- d. Spelers, scheidsrechter en assistent-scheidsrechters dienen zich terug te trekken in de kleedgebouwen.
- e. De scheidsrechter meldt de reden van de (tijdelijke) onderbreking van de wedstrijd aan de beide aanvoerders. Het bestuur van de ontvangende vereniging zal via de geluidsinstallatie aan de toeschouwers verzoeken een schuilplaats in de gebouwen, auto's of bussen te zoeken. Ook een overdekte tribune biedt een redelijke bescherming.
- f. De wedstrijd kan ten hoogste 30 minuten worden onderbroken. Daarna dient de wedstrijd definitief te worden gestaakt. Eerder definitief staken is mogelijk als bijvoorbeeld door enorme neerslag het veld inmiddels onbespeelbaar is geworden. Het definitief staken binnen 30 minuten moet echter altijd een uitzondering zijn.

5.11. Pupil van de week

De pupil van de week mag gedurende de gehele wedstrijd in de dug-out plaatsnemen. Ook mag de pupil van de week de aftrap van een wedstrijd verrichten. Na de aftrap verlaat hij (en zijn eventuele begeleiders) het speelveld. De pupil van de week telt mee in het aantal personen op de bank.

5.12. Vrije toegang bij wedstrijden

KNVB-scheidsrechters hebben vrije toegang bij wedstrijden in het amateurvoetbal op vertoon van hun bewijs van vrije toegang amateurvoetbal.

Tot de wedstrijden in de sectie betaald voetbal hebben uitsluitend toegang de houders van een toegangsbewijs betaald voetbal. In vele gevallen zijn er speciale afspraken gemaakt tussen betaald voetbal organisaties en de plaatselijke of regionale COVS-groep(en).

Het bestuur amateurvoetbal kan voor bepaalde wedstrijden een regeling treffen op basis waarvan houders van een bewijs van vrije toegang amateurvoetbal zich van tevoren moeten aanmelden. Dit komt omdat bij enkele wedstrijden van tevoren de inschatting wordt gemaakt dat alle beschikbare kaarten worden verkocht. Om in dat geval teleurstelling op de wedstrijddag zelf te voorkomen, is deze regeling ingesteld. Indien de regeling van toepassing is, wordt dit vooraf gepubliceerd op KNVB.nl en op de website van de desbetreffende clubs.

5.13. Spelerspas

Lees alles over de spelerspas en alle specifieke taken van de scheidsrechters met betrekking tot dit onderwerp in de handleiding spelerspas (online bibliotheek).

Vanaf 1 maart 2013 is de verplichte visuele controle van de spelerspas van toepassing in het gehele amateurvoetbal.

De visuele controle biedt verenigingen een instrument om te controleren of de juiste speler op het juiste veld staat. Cruciaal voor een eerlijk competitieverloop en een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de aanvoerders en scheidsrechter.

- Visuele controle vindt plaats op het veld voorafgaand aan de wedstrijd, inclusief de dan aanwezige wisselerspelers.
- Visuele controle tijdens de wedstrijd van wisselerspelers wordt niet gedaan.
- Spelers die komen als de wedstrijd al van start is gegaan, worden na afloop gecontroleerd.
- Als er sprake is van bijzondere weersomstandigheden (veel regen; vorst en/of sneeuw) kan de visuele controle binnen plaatsvinden. Dit is in overleg te bepalen door aanvoerders/leiders en scheidsrechters.

Meer informatie

Meer informatie over de achtergrond en procedure rondom de verplichte visuele controle spelerspas is te lezen via knvb.nl/actieplan (brochure actieplan Tegen geweld voor sportiviteit, brochure maatregelen actieplan en veelgestelde vragen).

5.14. Trainerslicentie

Voor trainer-coaches bestaat er een licentiesysteem. Dit systeem draagt eraan bij dat de kennis van trainer-coaches up-to-date blijft. Daarnaast streeft de KNVB naar een waterdicht controlesysteem om te zorgen dat iedere vereniging een trainer-coach met een geldige licentie heeft.

De scheidsrechter controleert voorafgaande aan de wedstrijd de trainerslicentiepas van beide trainer-coaches te controleren. Hierna volgt het stappenplan ten aanzien van de trainerslicentiepas.

1. Trainer-coach op DWF en trainerslicentiepas aanwezig? Zet pas op JA en ga verder met het invullen van het DWF.
2. Trainer-coach op DWF, maar geen trainerslicentiepas aanwezig? Zet pas op NEE en ga verder met het invullen van het DWF.
3. Geen trainer-coach op DWF? Voeg toe als trainer-coach (niet als hoofdcoach) en begin weer bij 1.
4. Lukt toevoegen niet? Dan staat de trainer-coach niet in het 'bondsteam' of is geen lid van de vereniging. Ga verder met het invullen van het DWF.
5. Heeft de trainer-coach een functieontzegging en wordt hij waargenomen door een vervanger of assistent?
Voeg dan de vervangend trainer-coach toe aan het DWF
Trainerslicenties aanwezig? JA/NEE
Veelal zal dit NEE zijn, omdat het een vervanger is. Dit controleert de KNVB achteraf en verleent dan eventueel dispensatie

Mocht voorafgaande aan de wedstrijd de trainerslicentiepas van één of van beide trainer-coaches niet aanwezig zijn, dan kan de wedstrijd worden gespeeld. **De trainer-coach kan zijn functie tijdens de wedstrijd gewoon uitvoeren.**

Genoemde regeling is van toepassing bij:

Veldvoetbal

Standaardteams mannen zaterdag en zondag (met uitzondering van de 6e klasse)

Women's BeNe League

Topklasse vrouwenvoetbal

Hoofdklasse vrouwenvoetbal

6. TUCHTZAKEN

6.1. Strafrapporten

De strafrapporten van de rode kaarten dienen digitaal door de scheidsrechter in het OP te worden ingevoerd. Dit gaat via het beantwoorden van een vragenlijst. Graag ontvangen wij deze antwoorden voor de volgende werkdag 12.00 uur.

Mocht er meer informatie nodig zijn dan zal de vragenlijst ook voor de assistent-scheidsrechters en 4^e official in het OP verschijnen.

Indien er gele kaarten worden gegeven aan functionarissen of een wedstrijd wordt gestaakt zal dezelfde procedure gelden en ook een vragenlijst in het OP van de scheidsrechter verschijnen.

Er geldt een andere regeling als iemand van de landelijke lijst of groep 1 staat aangesteld bij een Betaald Voetbal wedstrijd. Bij de beloftencompetitie, Bene-league of 1^e / 2^e ronde KNVB beker dan dient er de strafrapporten BV op de eerst volgende werkdag voor 9.30 uur sturen naar aanklager@knvb.nl.

6.2. Noodnummer KNVB

Sinds maart 2013 bestaat de hulplijn voor noodgevallen. Dit is een samenwerking tussen het Ministerie van Veiligheid & Justitie en de KNVB. Indien er na een gewelddadige handeling op of rond het veld behoefte is aan spoedeisende hulp, is er voor leden van de KNVB een speciaal telefoonnummer beschikbaar.

Deze hulplijn is bestemd voor acute noodgevallen zoals vechtpartijen, bedreigingen, mishandelingen of andersoortige voorvallen van agressie. Doel is KNVB-leden direct bij te staan en waar mogelijk werk uit handen te nemen. Deze hulplijn is 24/7 bereikbaar via **0800-2299555**. Een melding wordt direct doorgegeven aan de politie en de KNVB. Indien noodzakelijk gaat de politie direct ter plaatse om de orde te herstellen en eventueel aangiften op te nemen. Zo nodig wordt Slachtofferhulp ingeschakeld. De KNVB neemt direct contact op met de melder om het verhaal aan te horen. Wanneer daar behoefte aan is denkt de voetbalbond met de (assistent-)scheidsrechter mee over mogelijke vervolgstappen.

Aangeraden wordt om dit nummer in je telefoon te zetten, zodat je het snel kunt bellen in geval van nood op of rond het voetbalveld.

ARAG biedt scheidsrechters na een incident extra ondersteuning, meer informatie vind je hierover op: <https://www.arag.nl/over-arag/knvn/scheidsrechters>

6.3. Herziening strafcodes

Alle gele kaarten zijn ondergebracht in één strafcode, voor de directe rode kaarten bestaan er zes codes. Daarnaast is er de code 'Overige overtredingen begaan door teamofficials'. Deze codes worden aangevuld met specificatievragen. Hierna ontstaat een doorgaans voldoende helder beeld van de bijbehorende overtreding en worden er in eerste instantie geen aanvullende rapportages van (assistent-)scheidsrechters meer verlangd.

Na het invoeren van (een) strafcode(s) op het DWF ontvangt de scheidsrechter een aantal (gesloten) specificatievragen. Deze vragen zijn door hem/haar aan de hand van voorbeelden snel en eenvoudig in te vullen. De specificatievragen zijn er om te achterhalen of het, in het belang van de tuchtzaak, noodzakelijk is dat de scheidsrechter alsnog een aanvullende verklaring instuurt. Als dit het geval is, ontvangt hij/zij direct een link naar het bijbehorende rapportageformulier. Bij zware overtredingen of vermoedelijke excessen zijn scheidsrechters (nog) altijd verplicht een verklaring in te sturen.

Overigens kan een KNVB-scheidsrechter ervoor kiezen om de specificatievragen niet direct tijdens het invullen van het DWF te beantwoorden; dit kan hij/zij ook thuis in het Official Portaal invullen.

Verder is het handig om het Spelregelboekje bij de hand te hebben en in algemene zin bekend te zijn met de inhoud hiervan.

De acht strafcodes zetten we ook hier op een rij:

Strafcode 1	Gele kaart
Strafcode 2	Voorkomen van een doelpunt of ontnemen van een duidelijke scoringskans
Strafcode 3	Ernstig gemeen spel (<u>tijdens</u> een duel om de bal)
Strafcode 4	Gewelddadige handeling (<u>buiten</u> een duel om de bal)
Strafcode 5	Beledigen
Strafcode 6	Bedreigen
Strafcode 7	Spuwen
Strafcode 8	Overige overtredingen begaan door teamofficials

7. KLEDING EN MATERIALEN

7.1. Kledingvoorschrift rondom wedstrijden

Van een KNVB-scheidsrechter wordt verwacht dat hij een representant is van de KNVB. De kleding dient hier op te worden aangepast. Dit betekent dat van een (assistent-)scheidsrechter mag worden verwacht dat zijn kledingkeuze representatief is en neutraal (bijvoorbeeld geen clubuitingen).

7.2. Kledingvoorschrift wedstrijden

Een scheidsrechterstenu is in principe zwart. Met dien verstande dat een scheidsrechter te allen tijde een tenue dient te dragen, dat een afwijkende kleur heeft van de tenues van de twee in competitieverband tegen elkaar spelende voetbalverenigingen.

Indien door scheidsrechters gebruik wordt gemaakt van één van de hierboven bedoelde kleuren anders dan zwart en er door de KNVB assistent-scheidsrechters zijn aangesteld, is het noodzakelijk **uniformiteit in kleding** tussen scheidsrechter en assistent-scheidsrechters af te spreken. Mocht afstemming niet mogelijk zijn, dan moet worden gekozen voor het zwarte tenue.

Scheidsrechters in het amateurvoetbal zullen alleen de officiële scheidsrechtersbadge moeten dragen. Dit betreft een losse badge of het ingeweven logo van de KNVB zoals in het betaald voetbal gebruikelijk is. Op het KNVB/ARAG shirt is het officiële KNVB-logo geweven. Indien dit logo op het shirt aanwezig is, hoeven scheidsrechters niet het scheidsrechterseembleem op de linkerborst te dragen. Op de mouwen is het logo van ARAG aangebracht; het dragen van deze reclame is toegestaan. Dit geldt specifiek voor de officiële sponsor van scheidsrechters, ARAG; er mogen geen andere reclame-uitingen dan deze op het shirt worden gedragen.

Tijdens de wedstrijden van de topklasse dient uitsluitend kleding van het merk Nike te worden gedragen. Dit geldt tevens voor de zichtbare onderkleding. De KNVB geeft de kleding aan de scheidsrechters in de topklasse op basis van bruikleen. Dit betekent dat alles na beëindiging weer dient te worden ingeleverd bij de KNVB.

7.3. Kledingadvies topklasse

Voor de topklassewedstrijden zullen kledingadviezen worden verstrekt. Dit advies wordt in de week voorafgaande aan de wedstrijd met de desbetreffende scheidsrechter gecommuniceerd. Graag ontvangen wij altijd een reactie over het kledingadvies op av-wedstrijdzaken@knvb.nl. We willen de scheidsrechter vragen om dit verder af te stemmen met de assistent-scheidsrechters en vierde official.

7.4. Elektronische vlaggenset (piepvlaggen)

Alle scheidsrechters op de landelijke lijst worden in het bezit gesteld van een set piepvlaggen. In geval van een defect aan de piepvlaggen dient contact te worden opgenomen met het secretariaat van de afdeling arbitrage vanwaar ze ter reparatie aangeboden worden. Na reparatie wordt de set weer aan de gebruiker gestuurd. Indien mogelijk wordt in de tussentijd een reserveset uitgeleend.

8. MEDIABELEID

8.1. Algemeen

De KNVB streeft naar openheid en transparantie, ook daar waar het de arbitrage betreft. Dit betekent dat indien mogelijk interviewverzoeken met scheidsrechters of assistent-scheidsrechters worden gehonoreerd.

De afdeling persvoorlichting adviseert het scheidsrechterskorps interviewverzoeken naar persvoorlichting@knvb.nl door te laten sturen, of de aanvrager telefonisch contact op te laten nemen met het persnummer 0343 499 224 (optie 2). Uiteraard is het toegestaan verzoeken en uitnodigingen op eigen initiatief te honoreren. De afdeling persvoorlichting dient hiervan echter wel altijd voorafgaand aan het interview op de hoogte te worden gesteld.

De afdeling persvoorlichting biedt daarnaast een faciliterende en ondersteunende rol bij interviewverzoeken voor zowel scheidsrechters en assistent-scheidsrechters. Dit heeft diverse voordelen voor het scheidsrechterskorps. Allereerst neemt de afdeling de organisatie rond het interview uit handen. Daarnaast zal de afdeling de arbitrage waar nodig voorbereiden, adviseren en begeleiden. Tot slot vraagt de afdeling persvoorlichting het interview op te sturen naar de KNVB alvorens het te publiceren. Dit voorkomt de eventuele publicatie van feitelijke onjuistheden of dat de context van het gesprek niet overeenkomt met het interview. Indien het interviewverzoek op eigen initiatief gehonoreerd en georganiseerd wordt, adviseert de afdeling persvoorlichting de arbitrage te vragen of zij zelf het interview voorafgaand aan publicatie mogen inzien.

Daarnaast is met de zendgemachtigden de afspraak gemaakt dat scheidsrechters (als woordvoerders van het arbitraal kwartet) desgevraagd wedstrijdsituaties c.q. beslissingen toelichten op camera in het geval daar behoefte aan is. De scheidsrechter in kwestie heeft te allen tijde het recht de wedstrijdbeelden te zien, alvorens een toelichting te geven. De zendgemachtigden zijn op de hoogte van deze afspraak. Bij twijfel over de inhoud van de toelichting dan wel eventuele redenen om er vanaf te zien, neemt de scheidsrechter contact op met de afdeling persvoorlichting. Alleen in gezamenlijk overleg met persvoorlichting kan tot de beslissing worden gekomen géén toelichting op camera te geven. De afdeling persvoorlichting is ook buiten kantoor tijden bereikbaar om de arbitrage bij mediaoptreden te adviseren en/of te ondersteunen.

Contactgegevens afdeling persvoorlichting: 0343-499224, optie 2

Koen Adriaanse 06 1011 5357

Hans van Kastel 06 1048 0080

9. TECHNISCHE RICHTLIJNEN

Inleiding

De spelers moeten de spelregels respecteren en zich sportief gedragen. De scheidsrechter is de persoon die daarbij de grenzen aangeeft. FIFA en UEFA geven samen met de KNVB jaarlijks aan wat de belangrijkste aandachtspunten voor de arbitrage zijn.

Voor alle duidelijkheid: De spelregels spreken voor zich, de zaken die navolgend genoemd worden zijn extra aandachtspunten.

Wedstrijdverloop

Voetbal is een contactsport. Er dient niet te kinderachtig te worden gefloten. Er moet wel een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de echte en de onechte zaken. Laat een wedstrijd lopen, maar grijp direct in wanneer een overtreding daar echt aanleiding toe geeft, ongeacht de plaats van de overtreding of het tijdstip in de wedstrijd.

Een belangrijk onderwerp is het houden van tempo in de wedstrijd. Wees niet te pietluttig met de plaats van vrije schoppen op de eigen speelhelte in een defensieve situatie, maar wees wel strikt bij een vrije schop op de helft van de tegenstander. De juiste plaats en het stil liggen van de bal zijn dan essentieel. Laat ook niet te snel een verzorger het speelveld inkomen voor een blessurebehandeling. Hanteer veelvuldig, met in achtneming van bovenstaande, de voordeelregel. Pakt deze niet goed uit, dan dient alsnog de eerste overtreding te worden bestraft.

Kortom: Laat de wedstrijd een wedstrijd worden.

Vertragen spelhervatting

Zoals al aangegeven is een belangrijk onderwerp het tempo houden in de wedstrijd. Dit betekent ook dat een vrije schop zo snel mogelijk genomen kan laten worden. We zien nog te vaak dat de tegenpartij dit belemmert door vertragende en spelbedervende handelingen. Voor het bewust vertragen van de uitvoering van een spelhervatting dient een gele kaart te worden getoond. Onder bewust vertragen wordt bijvoorbeeld verstaan:

- a. het wegtrappen/weggooien van de bal;
- b. het in de handen pakken/meenemen van de bal;
- c. het met de voeten blokkeren/meenemen van de bal.

Attentie: het gaat hier om een bewuste handeling van de tegenpartij om de snelle spelhervatting te voorkomen. Dat is dus wat anders dan dat de aanvallende partij de bal tegen een tegenstander opschiet om daarmee een gele kaart voor de tegenstander uit te lokken.

Overtredingen nabij het strafschoopgebied

Nagenoeg elke ploeg heeft tegenwoordig een specialist voor het nemen van de vrije schoppen rond het strafschoopgebied. Dit betekent dat in de meeste gevallen het toekennen van een vrije schop een groter voordeel is dan het toepassen van de voordeelregel. De voordeelregel nabij het strafschoopgebied moet alleen worden toegepast indien een veelbelovende aanval of scoringskans aan de orde is.

Met woord en/of gebaar tonen oneens te zijn met de beslissing van de (assistent-) scheidsrechter
Te vaak zijn vormen van protesten te zien die grensoverschrijdend zijn. We vragen de scheidsrechters hier nadrukkelijk tegen op te treden en niet te schromen een gele of rode kaart te trekken. Een aantal voorbeelden:

- a. hand tastelijk optreden tegen een (assistent-)scheidsrechter, zoals het wegduwen of aan de arm of aan het shirt trekken (assistent-)scheidsrechter, dient te worden bestraft met een rode kaart;
- b. bij protesten met grove of beledigende taal dient de rode kaart te worden getoond. Onder grove of beledigende taal moeten ook discriminerende opmerkingen of uitingen worden verstaan. Voor het maken van gebaren die grof of beledigend zijn, gelden dezelfde normen;
- c. bij massale protesten en protesten bij een strafschop moet de eerste speler met minimaal een gele kaart worden bestraft;
- d. bij protesten met gebaren (bijvoorbeeld wegwerpgebaren of het met kracht gooien van de bal naar de grond) moet eveneens minimaal een gele kaart worden getoond;
- e. spelers die protesteren en daarbij komen aangerend naar (assistent-)scheidsrechter, dienen eveneens (minimaal) een gele kaart te krijgen.

Ook andere vormen van onaanvaardbaar protest zijn mogelijk en dienen dienovereenkomstig te worden bestraft.

Voor de goede orde wordt vermeld, dat dit niet alleen geldt voor spelers, maar ook voor coaches en andere personen die op de reservebank plaats hebben genomen.

Vragen om kaarten tegenstander

Het nadrukkelijk met woord en/of gebaar vragen om een kaart voor de tegenstander moet met een gele kaart voor de vragende speler worden bestraft. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld coaches die, staande aan de zijlijn en voor iedereen duidelijk zichtbaar en/of hoorbaar, vragen om kaarten voor spelers van de tegenpartij. Dit gedrag is onsportief en zal daarom worden bestraft met het waarschuwen of eventueel wegzenden van de betrokkene.

Kaartenbeleid

De onbesuisde overtredingen en overtredingen die gepaard gaan met buitensporige inzet en/of de veiligheid van de tegenstander in gevaar kunnen brengen, moeten direct met een gele (onbesuisd) of rode (buitensporige inzet etc.) kaart worden bestraft. Scheidsrechters moeten hierin consequent zijn.

Er zijn echter ook overtredingen waarin ruimte zit. In een dergelijk geval geven wij de voorkeur aan dat het voorval wordt opgelost door middel van het geven van een persoonlijke of publieke vermaning. Dit heeft alles te maken met het feit of de scheidsrechter goed in de wedstrijd zit, het aanvoelen van de wedstrijd en de acceptatie en het respect van de spelers voor elkaar en de arbitrage.

De KNVB vraagt bijzondere aandacht voor overtredingen die de gezondheid van de tegenstander in gevaar kunnen brengen. Deze overtredingen moeten conform de spelregels met een rode kaart worden bestraft. Voorbeelden van dit soort overtredingen zijn:

- het met 1 of 2 gestrekte benen inkomen op een tegenstander;
- de elleboogstoot.

Aandacht wordt gevraagd voor het kaartenbeleid bij strafschoppen. Het is absoluut niet de bedoeling, dat bij elke strafschop ook een kaart behoort. Geel behoort uitsluitend te worden

gegeven, indien bij een soortgelijke overtreding buiten het strafschopgebied ook de gele kaart zou zijn getoond, of als er sprake is van het onderbreken van een veelbelovende aanval.

Schwalbe / misleiding

Van een Schwalbe is alleen sprake wanneer er geen lichamelijk contact plaatsvindt en de speler zich laat vallen in het strafschopgebied of op een positie die voor een aanvallende partij interessant is.

De Schwalbe moet altijd worden bestraft met een gele kaart en een indirecte vrije schop. Daarnaast dient de scheidsrechter op te treden, wanneer door een speler misbruik of onterecht gebruik gemaakt wordt van het lichamelijke contact door bijvoorbeeld het haken van het been achter enig deel van het lichaam van een tegenstander. Bij deze vorm van misleiding van de scheidsrechter krijgt de speler een gele kaart.

Vasthouden

Vasthouden is een voor alle betrokkenen irritant verschijnsel. Voor de arbitrage zijn deze overtredingen niet altijd goed waar te nemen. Het vasthouden gebeurt vaak door beide partijen. Het is dan lastig te bepalen wie bestraft moet worden. De FIFA, UEFA en KNVB volgen de volgende lijn:

- a. bij het vasthouden bij corners en vrije schoppen dienen de betrokken spelers, voordat de corner of vrije trap wordt genomen, preventief te worden aangesproken; *heeft dit geen effect dan is de volgende stap het tonen van een gele kaart aan (beide) speler(s). Indien het vasthouden niet stopt, is de 3e stap het toekennen van een strafschoop (bij overtreding verdediger) of vrije schop (bij overtreding aanvaller);*
- b. bij het onderbreken van een veelbelovende aanvallende handeling wordt een gele kaart getoond. Is er echter sprake van een doorgebroken speler in scoringspositie (ontnemen duidelijke scoringskans), dan moet dit met een rode kaart worden bestraft;
- c. de plaats waar de overtreding dient te worden beoordeeld, is de plaats waar het vasthouden eindigt en niet de plaats waar het vasthouden begint.

Opstootjes

Met betrekking tot opstootjes verwachten wij van onze scheidsrechters een consequente en eenduidige lijn. De aanstichters van het opstootje (meestal twee personen) worden bestraft met een kaart. Dit kan, afhankelijk van de overtreding, een gele of een rode kaart zijn. De te bestraffen spelers moeten echter wel een overtreding (zoals wegduwen, vastgrijpen etc.) hebben begaan. De scheidsrechters wordt geadviseerd om zich niet tussen de spelers te begeven, maar het opstootje op een afstand (eventueel samen met een assistent) te observeren.

Muur

Wij verwachten van de scheidsrechters dat de muur op de vereiste 9.15 meter afstand wordt opgesteld. Indien de aanvallende partij de vrije schop snel neemt zonder dat de muur op afstand staat, wordt dit geaccepteerd. De scheidsrechter moet de intentie van de nemer herkennen.

Op het moment, dat de vrije schop niet direct genomen wordt omdat de aanvallende partij vraagt om de muur op afstand te zetten en/of wanneer een gele of rode kaart wordt getoond, geldt de navolgende aanpak:

1. bepaal de plaats van de overtreding;
2. geef aan de aanvallende partij aan te wachten tot er gefloten is door zichtbaar te wijzen op de fluit;
3. pas de 9.15 meter voorwaarts zichtbaar af, ook vanaf de rand cirkel strafschoopgebied, zodat voor iedereen zichtbaar is waar positie moet worden ingenomen;

4. laat de muur de juiste positie innemen (zet de muur niet op de rand van het strafschopgebied, maar er duidelijk binnen of buiten, zodat er bij een overtreding in de muur geen discussie kan zijn over de plaats van de overtreding;
5. kies positie en geef fluitsignaal;
6. te vroeg inlopen bestraffen met een gele kaart.

Blessuretijd

De aangegeven blessuretijd is de minimaal te spelen extra tijd. Deze instructie is een internationale richtlijn.

Hoe om te gaan met geblesseerde spelers

Voor de goede orde publiceren wij nogmaals de regelgeving met betrekking tot hoe omgegaan dient te worden indien een speler geblesseerd is. De scheidsrechters volgen de hierna vermelde instructies, conform de spelregels, op:

- het spel door laten gaan totdat de bal uit het spel is, als een speler, naar het oordeel van de scheidsrechter, slechts licht geblesseerd is;
- het spel onderbreken als, naar het oordeel van de scheidsrechter, een speler ernstig geblesseerd is;
- nadat de geblesseerde speler ernaar gevraagd is, staat de scheidsrechter toe dat een of maximaal twee verzorgers/dokters het speelveld betreden om de aard van de blessure vast te stellen en te regelen dat de speler veilig en snel het speelveld verlaat;
- de dragers van de brancard behoren het speelveld te betreden op het moment dat de dokters toestaan dat de speler zo spoedig mogelijk het speelveld verlaat;
- de scheidsrechter ziet erop toe dat een geblesseerde speler veilig het veld verlaat;
- het is niet toegestaan een speler op het speelveld te behandelen; (alleen top- en hoofdklasse)
- elke speler met een bloedende wond moet het speelveld verlaten. Hij mag pas terugkeren nadat de scheidsrechter ervan overtuigd is dat het bloeden is gestopt;
- een uitzondering geldt hier voor de doelman, die wel op het veld behandeld mag worden en voor die blessures waarbij directe behandeling noodzakelijk is.

Buitenspel

Tijdens de afgelopen seizoenen is veel aandacht besteed aan de juiste waarneming met betrekking tot lijnbewaking en buitenspel in scherpe situaties. Wij vragen onze assistent-scheidsrechters vooral aan dit onderdeel van de buitenspelwaarneming de nodige aandacht te blijven besteden. Dit door moed te tonen bij het nemen van de beslissing en in overeenstemming met eerdere instructies dat in het geval van twijfel niet moet worden gevlagd. Concentratie en het innemen van de juiste positie op beslismomenten zijn daarbij uiteraard van het grootste belang.

Regel 11 bepaalt het volgende:

Een speler wordt alleen voor zijn buitenspelpositie bestraft indien hij, op het moment dat de bal wordt geraakt of gespeeld door een medespeler, naar het oordeel van de SR, actief bij het spel betrokken is door:

- in te grijpen in het spel; of
- in te grijpen in het spel van een tegenstander; of
- voordeel te trekken uit zijn buitenspelpositie.

Ingrijpen in het spel betekent het spelen of raken van de bal, die door een medespeler is gespeeld of geraakt.

Ingrijpen in het spel van een tegenstander betekent voorkomen, dat een tegenstander de bal kan spelen of in staat is te spelen door duidelijk het gezichtsveld of de bewegingen van de tegenstander te blokkeren *of een tegenstander aan te vallen in strijd om de bal*

Voordeel trekken uit de buitenspelpositie betekent het spelen van de bal

- die terugkomt van, of van richting wordt veranderd door, de doelpaal, doellat of een tegenstander, terwijl hij zich in buitenspelpositie bevond
- die terugkomt van, van richting wordt veranderd door, of naar hem gespeeld wordt door, een tegenstander die een bewuste redding maakt, terwijl hij zich in buitenspelpositie bevond.

Een speler die zich in buitenspelpositie bevindt en die de bal ontvangt van een tegenstander die de bal bewust speelt (behalve bij het maken van een redding), wordt niet beschouwd als een speler die voordeel trekt.

Speciale aandacht vragen we voor de positie van spelers die achter de achterlijn geraken. In geval dat deze speler een verdediger is, wordt geacht dat deze zich op de achterlijn bevindt. Ook aanvallers kunnen achter de achterlijn geraken en kunnen als ze zich weer in het speelveld begeven strafbaar buitenspel staan. In beide gevallen verwachten we van onze assistent-scheidsrechters alertheid.

10. SPELREGELWIJZIGINGEN SEIZOEN 2015/'16

De 129ste Jaarlijks Algemene Vergadering van de International Football Association Board (IFAB) vond plaats in Belfast op 28 februari 2015. De tijdens deze vergadering goedgekeurde spelregelwijzigingen staan hieronder weergegeven.

1. Regel 3 – Het aantal spelers Uitgewisselde spelers die weer invallen

De IFAB heeft het weer mogen invallen door uitgewisselde spelers goedgekeurd, onder de voorwaarde dat elke individuele bond zelf kan besluiten het in te voeren en op welk niveau.

Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Andere wedstrijden (p.15) (...) Uitgewisselde spelers die weer invallen De regel is alleen toegestaan op de laagste niveaus en in het recreatievoetbal en afhankelijk van de toestemming van de betrokken bond.

Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Wisselprocedure (p.15/16) (...) De gewisselde speler kan niet meer deelnemen aan de wedstrijd, behalve wanneer het opnieuw invallen is toegestaan.

Toelichting

Het twee jaar durende experiment met uitgewisselde spelers die weer invallen, dat is uitgevoerd door de FA en de Schotse FA, is erg succesvol gebleken in het amateur- en recreatievoetbal. De actieve deelname van spelers nam aanzienlijk toe. Bovendien weerhield het teams er van om zich halverwege het seizoen terug te trekken en hielp het spelers om terug te keren na een blessure.

2. Regel 4 – De uitrusting van de spelers Elektronische prestatie & volgsystemen (EPVS)

Het gebruik van EPVS wordt in principe toegestaan. Tot het moment dat EPVS hebben aangetoond dat er preventief medisch voordeel uit gehaald kan worden, mogen de data niet 'real time' gebruikt worden binnen de instructiezone. Verder onderzoek is vereist op het gebied van kwaliteitsbepaling van de verschillende systemen, het gebruik van data alsmede het licentieproces.

Huidige tekst	Nieuwe tekst

	De uitrusting van de spelers (p.21) (....) Daar waar EPVS worden gebruikt (afhankelijk van de toestemming van de betreffende bond of organisator van de competitie): • mogen deze geen gevaar opleveren voor de spelers en/of wedstrijdofficials; • mogen de informatie en data die door de apparaten/systemen worden verstuurd tijdens de wedstrijd niet worden ontvangen of gebruikt in de instructiezone.

Toelichting

Veel teams en spelers gebruiken EPVS apparaten voor trainingsdoeleinden met als doel de prestatie te volgen en te verbeteren. Als gevolg hiervan werden er verzoeken aan de IFAB gericht om het dragen van dergelijke apparaten ook tijdens wedstrijden toe te staan. Dit onder de restrictie van de twee hierboven genoemde criteria.

De IFAB wil graag benadrukken dat, daar waar de toestemming om EPVS te dragen in principe gegeven is, de uiteindelijke beslissing over het wel of niet toestaan van EPVS bij de betreffende bond of competitie ligt.

Bovendien wordt momenteel, samen met de FIFA, een kwaliteitsprogramma ontwikkeld om de beschikbare systemen te categoriseren en de kwaliteitscriteria vast te stellen. Dit om er voor te zorgen dat de gegenereerde data van de verschillende systemen betrouwbaar en nauwkeurig zijn.

Toelichting KNVB

De KNVB is altijd op zoek naar mogelijkheden om te kunnen innoveren binnen haar competities. Vanuit diverse clubs is de wens ontstaan om Elektronische prestatie en volgsystemen te morgen werken om de eigen spelers te kunnen analyseren voor prestatieverbetering. Met ingang van seizoen 2015/'16 is door de IFAB een spelregelwijziging doorgevoerd met betrekking tot het toelaten van elektronische prestatie en volgsystemen (zie bijlage).

De KNVB heeft besloten het gebruik van Elektronische prestatie & volgsystemen (EPVS) toe te staan in het betaald voetbal en de volgende amateurvoetbal competities:

- Topklasse
  - Eredivisie vrouwen
- en de volgende jeugdcompetities:
- ere- en eerste divisie A-junioren
  - ere- en eerste divisie B-junioren
  - 0.16 competitie: competitie A en competitie B
  - eredivisie A en eredivisie B C-junioren
  - 0.14 competitie: divisie A en divisie B

Ten aanzien van de vermelde wijziging met betrekking tot de uitgewisselde spelers verandert er binnen de KNVB niets.

11. FYSIEK

11.1. Verzekeringen

De KNVB heeft voor alle leden – dus ook voor scheidsrechters – een collectieve ongevallenverzekering en een collectieve aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Indien u hiervan gebruik wilt (moet) maken, neem dan contact op met het districtskantoor. Informatie over deze verzekeringen kunt u ook downloaden op www.knvb.nl. Klik op “online bibliotheek” en zoek op “verzekering”.

11.1.1. Collectieve rechtsbijstandverzekering

Ten behoeve van (assistent-)scheidsrechters, secretarissen en tijdwaarnemers.

Beknopt dekkingsoverzicht vanaf 29-11-1995

Rechtsbijstand

De verzekering biedt verhaals- en strafrechtsbijstand ten behoeve van verzekerden, ter zake van geschillen voortvloeiende uit de verzekerde activiteiten, voor zover verzekerde in dat geschil is getroffen in een op geld waardeerbaar belang.

Wie zijn verzekerd?

- Door de KNVB aangestelde (assistent-)scheidsrechters.
- Clubgebonden officiële scheidsrechters.
- Door de KNVB aangestelde secretarissen en tijdwaarnemers.
- De nagelaten betrekkingen van een verzekerde, indien en voor zover zij een vordering kunnen instellen tot voorziening in de kosten van levensonderhoud naar aanleiding van een verzekerde gebeurtenis.

Verzekerd bedrag

- Kosten in verband met door de verzekeraar zelf verleende rechtsbijstand worden onbeperkt vergoed.
- Externe (advocaat)kosten worden vergoed tot maximaal € 25.000,00.

Wanneer geldig?

Tijdens het optreden als (assistent)scheidsrechter etc. (zie: wie zijn verzekerd?), inclusief de heenreis en voorbereiding tot maximaal 2 uur voor aanvang van de wedstrijd, alsmede de nazorg en terugreis tot maximaal 2 uur na afloop van de wedstrijd.

Dekkingsgebied

Europa en de landen rondom de Middellandse Zee.

Onvermogensdekking

Vergoeding, tot maximaal € 1.250,00 van de schade ten gevolge van de onrechtmatige daad van een ander, ingeval de dader de schade niet kan betalen, respectievelijk hiervoor niet is verzekerd. Hiervoor geldt een eigen risico van € 125,00.

Uitsluitingen

- Rechtsbijstand bij het voeren van verweer tegen vorderingen uit onrechtmatige daad of daarvoor in de plaats komende verhaalsacties.
- Rechtsbijstand voor zaken waarbij de verzekeraar meer kosten moet maken doordat de zaak te laat is gemeld.
- Bij verhaalsacties tussen verzekerden onderling.

Schademelding

Melding van een schade c.q. van een zaak waartoe men rechtsbijstand behoeft, dient plaats te vinden bij brief aan Aon Nederland, t.a.v. F. Stephenson, Postbus 12250, 1100 AG Amsterdam-ZO, o.v.v. KNVB - DL201701.

11.2. Behandeling blessures

Voor behandeling van blessures verwijzen wij u naar de site van het Sport Medisch Centrum KNVB, <http://www.smcknvb.nl/>

12. TOT SLOT

Alles waarin dit handboek niet voorziet, beslist het bestuur amateurvoetbal.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 - SPEELDAGENKALENDER 2015/'16

Datum	Schema 16	Schema 14	Schema 12	
22.08 – 23.08.2015	WD 1	Beker	Beker	Zomervak. M + Z
25.08 – 27.08.2015	KNVB Beker BV/AV	Beker	Beker	Zomervak. Z
29.08 – 30.08.2015	WD 2	Beker	Beker	Zomervak. Z
05.09 – 06.09.2015	WD 3	WD 1	WD 1	
12.09 – 13.09.2015	WD 4	WD 2	WD 2	
19.09 – 20.09.2015	WD 5	WD 3	WD 3	
26.09 – 27.09.2015	WD 6	WD 4	WD 4	
03.10 – 04.10.2015	WD 7	WD 5	WD 5	
10.10 – 11.10.2015	WD 8	WD 6	WD 6	
17.10 – 18.10.2015	WD 9	WD 7	WD 7	Herfstvak. N + M
24.10 – 25.10.2015	I/B	I/B	B/I	Herfstvak. N,M + Z
31.10 – 01.11.2015	WD 10	WD 8	WD 8	Herfstvak. Z
07.11 – 08.11.2015	WD 11	WD 9	WD 9	
14.11 – 15.11.2015	WD 12	WD 10	WD 10	
21.11 – 22.11.2015	I/B	I/B	I/B	
28.11 – 29.11.2015	WD 13	WD 11	WD 11	
05.12 – 06.12.2015	WD 14	WD 12	WD 12	
12.12 – 13.12.2015	WD 15	WD 13	B/I	
19.12 – 20.12.2015	WD 16	I/B	B/I	
26.12 – 27.12.2015	Vrij	Vrij	Vrij	
02.01 – 03.01.2016	Vrij	Vrij	Vrij	
09.01 – 10.01.2016	Vrij	Vrij	Vrij	
16.01 – 17.01.2016	WD 17	Vrij	Vrij	
23.01 – 24.01.2016	WD 18	WD 14	I/B	
30.01 – 31.01.2016	WD 19	WD 15	I/B	
06.02 – 07.02.2016	I/B	I/B	I/B	Carnaval
13.02 – 14.02.2016	WD 20	WD 16	WD 13	
20.02 – 21.02.2016	WD 21	WD 17	WD 14	Voorjaarsvakantie M + Z
27.02 – 28.02.2016	I/B	I/B	I/B	Voorjaarsvak. M, N + Z
05.03 – 06.03.2016	WD 22	WD 18	WD 15	Voorjaarsvakantie N
12.03 – 13.03.2016	WD 23	WD 19	WD 16	
19.03 – 20.03.2016	WD 24	WD 20	WD 17	
26.03 – 28.03.2016	I/B + I/B	I/B + I/B	I/B + I/B	Pasen
02.04 – 03.04.2016	WD 25	WD 21	WD 18	
09.04 – 10.04.2016	WD 26	WD 22	WD 19	
16.04 – 17.04.2016	I/B	I/B	WD 20	
23.04 – 24.04.2016	WD 27	WD 23	I/B	
30.04 – 01.05.2016	WD 28	WD 24	WD 21	Meivakantie
05.05.2016	I/B	I/B	I/B	Hemelvaart / Meivak.
07.05 – 08.05.2016	WD 29	WD 25	WD 22	Meivakantie
14.05 – 16.05.2016	WD 30	WD 26	Nacompetitie	Pinksteren
17.05 – 19.05.2016	Nacompetitie	Nacompetitie		
21.05 – 22.05.2016	Nacompetitie	Nacompetitie	Nacompetitie	Districtbekerfinales

24.05 – 26.05.2016	Nacompetitie	Nacompetitie		
28.05 – 29.05.2016	Nacompetitie	Nacompetitie	Nacompetitie	
31.05 – 02.06.2016	Nacompetitie	Nacompetitie		
04.06 – 05.06.2016	Nacompetitie	Nacompetitie	Nacompetitie	
07.06 – 09.06.2016	Nacompetitie	Nacompetitie		
11.06 – 12.06.2016	Nacompetitie	Nacompetitie	Nacompetitie	

BIJLAGE 2 - COMPETENTIES (ASSISTENT-)SCHEIDSRECHTERS

Competenties scheidsrechter	
1. Spelregels	- Juistheid beslissingen - Kaartenbeleid - Consequent handelen
2. Positie kiezen & volgen	- Fysieke fitheid - Snel anticiperen - Tactisch inzicht - Niet in de weg staan - Positie bij spelhervattingen
3. Fysieke verschijning:	- Verzorging - Uitstraling - Kleding - Verhouding Gewicht/Lengte
4. Samenwerken	- Teamplayer - Samenwerking met ASR en 4e off. - Houding voor en na wedstrijden
5. Leiderschap	- Teammanager - Sociale vaardigheden - Professionele houding - Omgang met spelers/trainers
6. Verkopen van beslissingen	- Overtuiging/zelfverzekerdheid - Duidelijkheid - Rust - Resoluut
7. Communicatie	- Verbaal - Non-verbaal / lichaamstaal - Gebaren - Houding - Mimiek
8. Mentale fitheid	- Omgaan met weerstand - Omgaan met teleurstelling - Incasseringsvermogen - Concentratie / focus
9. Coachbaar	- Zelfkritisch - Analytisch - Reflecteren - Leergierig
10. Durf en moed	- Besluitvaardigheid - Durven nemen impopulaire beslissingen - Niet door de druk laten beïnvloeden - Verantwoord risico nemen
11. Tactvol opereren	- Flexibiliteit - Aanvoelen van de wedstrijd

Competenties assistent-scheidsrechter	
1. Buitenspel	- Buitenspelwaarneming - Wait & see
2. Positie kiezen & volgen	- Fysieke fitheid - Snel anticiperen - Tactisch inzicht - Volgen voorlaatste verdediger - Lijnbewaking
3. Fysieke verschijning:	- Verzorging - Uitstraling - Kleding - Verhouding Lengte/Gewicht
4. Spelregels	- Juistheid beslissingen (excl. regel 11) - Consequent handelen
5. Samenwerken	- Teamplayer - Samenwerking met SR en 4e official - Houding voor en na wedstrijden
6. Rol in team	- Gepaste (adviserende) rol spelen - Sociale vaardigheden - Professionele houding - Omgang met spelers/trainers
7. Verkopen van beslissingen	- Overtuiging/zelfverzekerdheid - Duidelijkheid - Rust - Resoluut
8. Communicatie	- Verbaal - Non-verbaal / lichaamstaal - Vlagsignalen conform protocol - Houding conform protocol - Mimiek
9. Mentale fitheid	- Omgaan met weerstand - Omgaan met teleurstelling - Incasseringsvermogen - Concentratie / focus
10. Coachbaar	- Zelfkritisch - Analytisch - Reflecteren - Leergierig
11. Durf en moed	- Besluitvaardigheid - Verantwoordelijkheid durven nemen - Niet door de druk laten beïnvloeden - Verantwoord risico nemen
12. Tactvol opereren	- Flexibiliteit - Aanvoelen van de wedstrijd

BIJLAGE 3 - UITLEG PUNTENSYSTEEM

Veel scheidsrechters worden gedurende het voetbalseizoen meerdere malen gerapporteerd. Mede op basis van de eindranglijst kan een scheidsrechter in een hogere groep worden ingedeeld, in dezelfde groep blijven, dan wel in een lagere groep worden geplaatst. Het is daarom van groot belang dat de rapportage zorgvuldig en uniform geschiedt. Met het huidige rapportagesysteem hebben we de basis hiervoor gelegd. Maar daarmee zijn we er nog niet. Rapporteren bestaat namelijk uit twee elementen, te weten het waarnemen en registreren volgens vastgestelde eisen en vervolgens het kwalificeren (het aankruisen van een vakje) als eindoordeel van alle waarnemingen. Het eerste gaat om feitelijk waarnemen en is daarmee objectief, het aankruisen van een vakje wordt vaak bepaald door de strengheid, danwel tolerantie van de rapporteur. Er is geen sprake van het geven van een cijfer zoals we dat bij het kunstschaatsen en schoonspringen zien, maar het gaat erom dat we de objectiviteit en eenduidigheid van het kwalificeren -in het belang van de scheidsrechter- maximaal waarborgen.

Onderzoek

Nu weten we allemaal dat de ene rapporteur strenger is dan de andere. Op zich hoeft dat geen probleem te zijn als zich dat incidenteel voordoet. Maar wat als je als scheidsrechter in het seizoen meerdere malen wordt beoordeeld door een strenge rapporteur? Dit betekent dan dat het gemiddelde cijfer lager wordt dan dat van de collega, die het geluk heeft gehad meerdere malen door een minder strenge rapporteur te zijn beoordeeld. Drs. Maurice de Hond heeft onderzoek gedaan naar de mate van 'strengheid' van rapporteurs. Daaruit kwam het volgende naar voren:

Rapporteurs die ongeveer dezelfde aantallen scheidsrechters in dezelfde klassen hebben gerapporteerd scoren gemiddeld zeer uiteenlopende cijfers. Terwijl het gemiddelde van alle rapporten op 8,6 uitkomt, zijn er rapporteurs die gemiddeld boven de 9.0 uitkomen en anderen die rond de 8.0 zitten. Ter illustratie een voorbeeld van twee rapporteurs (uit hetzelfde district met ongeveer hetzelfde pakket aan beoordeelde scheidsrechters). Ze hebben beiden ongeveer hetzelfde aantal rapporten uitgebracht, maar hun gemiddelde score verschilt sterk.

Rapporteur	Aantal	Gem.	Min.	Med.	Max.
X	42	7.96	6.8	8.0	9.1
Y	47	9.17	7.8	9.3	10.0

Als een scheidsrechter bij rapporteur X een 9.1 haalt dan behoort hij tot de beste scheidsrechters die rapporteur X heeft gezien. Maar als een scheidsrechter bij rapporteur Y een 9.1 haalt, dan heeft hij een slechtere score dan de meeste scheidsrechters bij deze rapporteur Y hebben gehaald. Ofwel: de invloed van de rapporteurs die de afzonderlijke scheidsrechters in een seizoen hebben gekregen op de eindrangschikking is groot. Dat heeft **niets** te maken met de deskundigheid van de rapporteur, maar uitsluitend met het feit of hij streng dan wel tolerant is. Elke rapporteur heeft zijn eigen norm als het gaat om het aankruisen van het vakje. Dat zou niet moeten en niet mogen maar is kennelijk niet te sturen, hoe duidelijk de instructies ook zijn. En dat is niet goed voor onze scheidsrechters.

Aanpassingen

Welnu, aan die ongewenste situatie wil de KNVB een einde maken. De KNVB wil de cijfers van de 'strenge' rapporteurs meer in evenwicht brengen met die van de 'milde' rapporteurs, zonder daarbij afbreuk te doen aan het niveau van de rapportage en de integriteit van de rapporteur.

Daarom is besloten deze verschillen vanaf het seizoen 2008/2009 op de volgende wijze weg te nemen. Na de algemene rekenkundige uitleg geven we enkele praktijkvoorbeelden, zodat het allemaal duidelijker wordt. Het basisprincipe wordt als volgt:

Het rapportcijfer van iedere rapporteur wordt omgezet in punten tussen 0 en 100 op basis van alle rapporten die een rapporteur in één seizoen heeft uitgebracht. Heeft een scheidsrechter bij een bepaalde rapporteur het hoogste cijfer gehaald van alle scheidsrechters die deze rapporteur heeft beoordeeld, dan levert hem of haar dat 100 punten op. Als het echter het laagste cijfer is van alle scheidsrechters die door deze rapporteur zijn beoordeeld, dan levert dit 0 punten op. De tussenliggende rapportcijfers van deze rapporteurs worden omgezet in een puntenaantal tussen 0 en 100.

We maken dat duidelijk aan de hand van het volgende voorbeeld:

Een rapporteur heeft 40 rapporten uitgebracht. Het laagste cijfer was 7.8 en het hoogste was 9.8. Een scheidsrechter die 7.8 heeft gehaald bij deze rapporteur krijgt hiervoor 0 punten en een scheidsrechter die 9.8 heeft gehaald krijgt 100 punten. Een scheidsrechter die 8.8 heeft gehaald krijgt 50 punten. Het eindcijfer van de scheidsrechter op basis waarvan de eindranglijst wordt bepaald gebeurt op basis van het gemiddelde aantal punten dat een scheidsrechter heeft gehaald. Mocht hij op 100 punten eindigen, dan haalde deze scheidsrechter bij ieder van de rapporteurs die hem hebben beoordeeld het hoogste cijfer! Het is zeker niet zo dat een scheidsrechter die onderaan is geëindigd met dit puntenaantal bovenaan zal eindigen, maar het heeft zeker duidelijke gevolgen voor de eindranglijst.

De kern van deze methode is dat het niet meer gaat om een gemiddelde van alle rapportcijfers maar om een gewogen gemiddelde van alle rapportcijfers. De objectiviteit is hiermee nog beter gewaarborgd doordat de invloed van subjectieve elementen in de rapportage (het aankruisen van het vakje op basis van de norm van de rapporteur) sterk is teruggebracht.

Het basisprincipe van het puntensysteem nog even op een rij:

- Neem alle rapportcijfers van één rapporteur.
- Geef de scheidsrechter die het hoogste rapportcijfer bij deze rapporteur gehaald heeft 100 punten en de scheidsrechter die het laagste rapportcijfer gehaald heeft 0 punten.
- Zet dan de rapportcijfers van de overige scheidsrechters die door deze rapporteur zijn beoordeeld om tot een cijfer tussen de 0 en 100 gerelateerd aan de twee uiterste rapportcijfers.
- Het eindcijfer van een scheidsrechter is het gemiddelde aantal punten die bij de rapporteurs zijn gehaald.
- 100 punten als eindresultaat van een seizoen betekent dan dat die scheidsrechter door alle rapporteurs die hem hebben beoordeeld het hoogste rapportcijfer heeft gekregen. 0 punten aan het eind van het seizoen betekent dat hij steeds het laagste rapportcijfer heeft gekregen.

Nogmaals een praktijkvoorbeeld

Stel dat het laagste rapportcijfer bij een bepaalde rapporteur een 8 is en het hoogste rapportcijfer een 10. Als een scheidsrechter dan een 9.2 heeft gehaald, dan krijgt hij hiervoor 60 punten en als hij een 8.8 heeft gehaald dan krijgt hij 40 punten. De eindscore wordt dus bepaald door het gemiddelde van deze rangordcores. De gevolgen van deze aanpak maken we duidelijk bij 20 scheidsrechters.

Scheidsrechter	Rapporten			Rangorde		
	Aantal	Gem.	Punten	Oorspronkelijk	Nieuwe berekening	Versch.
H	10	9.29	82	2	1	1
F	9	9.26	82	3	2	1
Q**	8	9.03	82	7	3	4
M	9	9.18	81	5	4	1
D*	12	9.38	81	1	5	-4
B	8	9.16	78	6	6	0
A	8	9.24	73	4	7	-3
P	8	8.84	72	12	8	4
I	8	8.89	72	11	9	2
S	10	8.89	71	9	10	-1
O	4	8.80	69	15	11	4
R	8	8.81	69	14	12	2
C	9	8.89	67	10	13	-3
K	7	8.83	65	13	14	-1
T	8	8.43	60	18	15	3
G	9	8.66	56	16	16	0
L	9	8.49	55	17	17	0
J	9	8.39	50	19	18	1
E***	6	8.93	49	8	19	-11
N	8	8.35	43	20	20	0

Scheidsrechter D* die met 9.38 ruim als eerste was geëindigd in de oorspronkelijke rangorde blijkt bij de nieuwe berekening met een score van 81 punten als 5^e geëindigd te zijn. Hij is blijikbaar in het seizoen door minder strenge rapporteurs beoordeeld. Scheidsrechter Q** die met 9.03 met als 7^e was geëindigd zou met dit systeem met de score 82 punten als derde zijn geëindigd. Hij had blijikbaar in het seizoen de strengere rapporteurs.

Aan de onderkant zien we dat scheidsrechter E*** die met 8.93 als 8^e was geëindigd met het nieuwe systeem met een score van 49 punten als 19^e zou zijn geëindigd!

Zoals je ziet wordt bij het eindcijfer uitgegaan van twee decimalen achter de komma. In geval een scheidsrechter onverhoopt tweemaal door dezelfde rapporteur wordt beoordeeld, vervalt het laatste rapport.

Ten slotte

Aan het rapporteren op zich verandert dus niets. Het rapportagesysteem is in de kern objectief maar het blijkt een illusie om hiermee alle rapporteurs eenduidig te laten rapporteren. En dat komt doordat elke rapporteur zijn eigen norm hanteert bij het aankruisen van de vakjes. Dat kunnen we proberen te veranderen maar dat lost minder op dan met dit systeem: het maakt niet meer uit of scheidsrechters door een strenge, danwel een milde rapporteur worden beoordeeld. Dit systeem biedt niet alleen maximale waarborgen voor de objectiviteit, het doet ook recht aan de deskundigheid en integriteit van de rapporteurs. Hieraan wordt niet getwijfeld of getornd. Het gaat erom dat scheidsrechters acteren op het niveau dat hun toekomt en dat dit objectief en eenduidig gebeurt. De KNVB vindt dat dit systeem hieraan optimaal recht doet.

**BIJLAGE 4: TECHNISCHE RICHTLIJNEN SAMENWERKING
SCHEIDSRECHTER EN ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER**

Technische richtlijnen samenwerking

scheidsrechters en assistent-
scheidsrechters

1. INLEIDING

Deze technische richtlijnen zijn bedoeld voor (assistent-)scheidsrechters betaald voetbal en amateurvoetbal. Daar waar gesproken wordt over headset en/of piepvlaggen geldt dit alleen voor wedstrijden waar de headset en/of piepvlaggen gebruikt worden. De overige afspraken in deze technische richtlijnen gelden voor alle wedstrijden.

In deze technische richtlijnen zijn de nieuwste richtlijnen van FIFA, UEFA en KNVB verwerkt. De UEFA instructies zijn door de KNVB overgenomen. Deze technische richtlijnen zijn bedoeld om de samenwerking te uniformeren en te optimaliseren.

De scheidsrechter moet niet alleen aan het vlagsignaal (recht omhoog of wapperen) of ondersteunend piepsignaal kunnen vaststellen wat de assistent-scheidsrechter heeft geconstateerd, maar ook aan zijn lichaamshouding (aangeven hoekschop, doelschop, strafschop) en zijn loopacties (na gescoord doelpunt, aangeven overtreding binnen of buiten het strafschopgebied vlagvoering).

Vlagsignalen zijn resoluut en duidelijk waarneembaar. Discrete hand- en/of armgebaren kunnen voor de scheidsrechter een belangrijke extra steun zijn, maar moeten wel tot een minimum worden beperkt. Daarnaast moet de vlag zoveel mogelijk aan de speelveldzijde en scheidsrechters zijde worden vastgehouden, zodat de vlag voor de scheidsrechter altijd zichtbaar is. Belangrijk voor de beeldvorming is dat beide assistenten op dezelfde wijze handelen. Echter, het allerbelangrijkste is de juistheid van de beslissing en het advies. Populair gezegd: "Goed gaat voor mooi"! Het overpakken van de vlag gebeurt altijd onderhands.

2. GEBRUIK HEADSET/PIEPVLAGGEN

Duidelijkheid is het sleutelwoord bij de adviezen die worden gegeven. Dit geldt niet alleen in de richting van de scheidsrechter naar assistent-scheidsrechter en vice versa, maar kan ook door de assistent-scheidsrechter richting de andere assistent-scheidsrechter en voor zover aanwezig de 4e official. Ook bij het motiveren en stimuleren richting collega's kan de headset worden gebruikt. Voorkom echter dat er teveel wordt gepraat, waardoor de concentratie verloren gaat.

Prioriteit nummer één van de assistent-scheidsrechter is de buitenspelbewaking. Aangezien de positie van de assistent-scheidsrechter ter hoogte van de voorlaatste verdediger is om de juiste beslissing te nemen, moet er ook van de scheidsrechter ondersteuning komen in die situaties waarbij diverse spelers betrokken zijn. Denk bijvoorbeeld aan het doorkoppen van de bal. Wie speelt de bal? Het moment van spelen om te bepalen of het strafbaar buitenspel is. Of een speler van de aanvallende of verdedigende partij de bal speelt is vanaf de zijkant vaak moeilijk te zien. Hier is dan ook een belangrijke rol voor de scheidsrechter weggelegd. Op het moment dat een speler van de **verdedigende partij** de bal speelt communiceert de scheidsrechter dit direct via de headset met de assistent-scheidsrechter. Een kort advies "eigen speler" is voldoende voor de assistent-scheidsrechter om de situatie op de juiste wijze te beoordelen.

Scheidsrechters worden er aan herinnerd dat het piepsignaalstelsel een aanvullend signaal is dat alleen gebruikt moet worden wanneer het nodig is om de aandacht van de scheidsrechter te trekken.

Situaties waarbij het piepsignaal handig is zijn onder andere:

- *vooral* bij situaties op eigen speelhelft;
- langs de gehele eigen zijlijn voor aangeven inworp;
- in geval van aandacht vragen van de scheidsrechter;

TERUGHOUDEND: op moment dat bal in of nabij strafschoopgebied van de andere speelhelft is, aangezien dit tot miscommunicatie kan leiden en de scheidsrechter zich in eerste instantie altijd zal richten op de assistent-scheidsrechter op die speelhelft.

3. VOOR AANVANG IN KLEEDKAMER

- verplicht afspraken maken tussen scheidsrechter en assistent-scheidsrechter;
- controle op werking van de piepvlaggen;
- controle op werking van de headset;
- controle op uitzetten mobiele telefoons.

4. WARMING UP

- bij voorkeur uniform gekleed de warming up uitvoeren;
- bij betreden speelveld gaat assistent-scheidsrechter direct naar zijn eigen zijde om doelnet en omgeving te controleren;
- na gezamenlijke warming up gaat assistent-scheidsrechter ook naar het eigen werkgebied, zodat hij de omstandigheden kent waarop hij zijn taken moet uitoefenen; hij kan dan rekening houden met bijvoorbeeld het te dragen schoeisel en de daar aanwezige loopruimte.

5. UITRUSTING VAN DE SPELERS

- de scheidsrechter erop attenderen, indien de uitrusting tot verwarring kan leiden;
- noppencontrole uitvoeren;
- controle uitvoeren op het dragen van scheenbeschermers, slidingbroeken, ondershirts en sierraden;
- het tappen van sieraden en polsen is niet toegestaan, alsmede tape van afwijkende kleur breder dan twee centimeter om de sokken; (in het AV kunnen andere regels gelden);
- 'smoots' (shawl rond de nek) zijn niet toegestaan.

6. BETREDEN VAN HET SPEELVELD

- gezamenlijk als trio het speelveld betreden;
- vlagvoering bij opkomst aan buitenzijde;
- vlag wordt los gedragen, dus niet opgerold;
- bij aanwezigheid van een pupil van de week voor de assistent-scheidsrechter, loopt deze pupil aan de buitenzijde en wordt de vlag aan de binnenzijde gedragen.

7. DUUR VAN DE WEDSTRIJD

- tijd meeklokken;
- er op attent zijn, dat de scheidsrechter tijdig aan de 4e official de extra speeltijd aangeeft, anders door middel van headset of piepsignaal hierop attenderen.

8. BEGIN VAN HET SPEL EN DE HERVATTING NA DE RUST

- na gezamenlijk betreden van het speelveld presenteren aan het publiek;
- vlagvoering tijdens line-up aan buitenzijde;
- voorafgaande aan de toss, handen schudden van beide teams;
- vervolgens de nettencontrole (reclame, logo's, camera's of handdoeken die in het net hangen zijn niet toegestaan), te beginnen bij de eerste paal via de netruimte naar de tweede paal en bovenlangs weer terug naar de eerste paal, via achterlijn (controle microfoons, ballen(jongens), fotografen etc. in werkgebied) en vervolgens opstellen ter hoogte van de voorlaatste verdediger. Hierbij is het niet nodig om de hoekvlag heen te lopen;
- laatste controle op werking van de piepvlaggen en headset na signaal van de scheidsrechter.

9. SPELERWISSELINGEN EN TERUGKEER GEBLESSEERDE SPELERS

- de 4e official communiceert via de headset dat er een spelerswissel gaat plaatsvinden; advies: "wissel";
- de spelerswissel wordt aangegeven door middel van het voorgeschreven vlagsignaal van de eerste assistent-scheidsrechter;
- assistent-scheidsrechter blijft op zijn positie;
- indien er geen 4^e official aanwezig is dan wordt de taak van de 4e official (controle uitrusting en toepassing wisselprocedure) door de 1e ASR uitgevoerd;
- het is wenselijk dat voornoemd signaal door de tweede assistent-scheidsrechter wordt overgenomen; in specifieke situaties kan de tweede assistent-scheidsrechter ook het initiatief nemen;
- bij meer dan één wissel komt de eerste assistent-scheidsrechter naar de 4e official ter ondersteuning;
- attendeer scheidsrechter via headset of piepvlag, indien een behandelde speler wil terugkeren in het speelveld.

Signaal "Wissel"

10. INWORP

- langs gehele zijlijn direct de richting aangeven;
- de assistent-scheidsrechter is verantwoordelijk voor de helft waarop hij loopt, de scheidsrechter is verantwoordelijk voor de andere helft;
- ter hoogte van de middenlijn: oogcontact met de scheidsrechter en terughoudendheid van de assistent-scheidsrechter;

- communicatie via de headset en of piepvlag, eventueel advies “naam van de in te gooien club”;
- wanneer de bal even over de zijlijn is, maar gelijk weer in het veld komt, dan moet de assistent-scheidsrechter eerst zijn vlag in de lucht steken om de aandacht van de scheidsrechter te trekken en het spel te laten stoppen en daarna vervolgen met de normale procedure bij inworp;
- de scheidsrechter en assistent-scheidsrechter letten op correcte uitvoering van de inworp;
- bij de uitvoering is de scheidsrechter verantwoordelijk voor de handen, de assistent-scheidsrechter voor de voeten;
- de assistent-scheidsrechter kan de plaats aangeven waar de inworp dient te worden genomen door te blijven staan op de plaats waar de bal het speelveld verliet; de assistent-scheidsrechter gaat niet voor de speler staan die inwerpt;
- in het algemeen: oogcontact houden met scheidsrechter en seconde bedenktijd nemen.

11. DOELPUNT HELFT ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER

- de scheidsrechter kent doelpunt toe: de assistent-scheidsrechter gaat onmiddellijk naar positie “rand strafschoopgebied” en blijft de situatie m.b.t. feestvierende en teleurgestelde spelers observeren;
  - de scheidsrechter is niet in positie om zelf het doelpunt te constateren en de assistent-scheidsrechter staat op de doellijn;
  - vlag korte duur rechtstandig omhoog met linkerhand, piepen en vervolgens naar het midden wijzen;
  - korte duur op de doellijn blijven staan ter demonstratie van de goede positie;
  - vervolgens, zonder te vlaggen, *rustige looppas* in de richting van de middenlijn naar positie “rand strafschoopgebied”;
- wanneer een doelpunt is gescoord terwijl de bal nog in het spel lijkt te zijn, dan moet de assistent-scheidsrechter eerst zijn vlag in de lucht steken om aan te geven dat de bal de doellijn heeft gepasseerd; vervolgens dient de assistent scheidsrechter naar de midden te wijzen om daarna de loopactie “rand strafschoopgebied” te maken;
- communicatie via piepvlag en/of headset, advies: “doelpunt”;
- bij net niet doelpunt, advies: “ga door” of “nee”, vlag langs het lichaam houden en eventueel discreet doorspeelbaar;
- bij de loopactie naar de positie “rand strafschoopgebied” houdt de assistent-scheidsrechter zijn zicht op het speelveld om eventuele onregelmatigheden (shirt over het hoofd, opstootje e.d.) te kunnen waarnemen;
- wanneer er geen 4e official is noteren assistent-scheidsrechter 1 en 2 het doelpunt.

12. DOELPUNT HELFT ANDERE ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER

- de assistent-scheidsrechter blijft bij de middellijn staan of ter hoogte van de voorlaatste verdediger (hangt af waar die op dat moment is);
- hij observeert wat er gebeurt;
- als de spelers teruglopen naar de eigen helft, dan loopt hij achteruit mee met de voorlaatste verdediger, zodat hij altijd zicht houdt op de situatie.

13. BUITENSPEL

- bij strafbaar buitenspel de vlag in de rechterhand rechtstandig omhoog;
- communicatie via de headset (advies: "buitenspel") en door middel van piepsignaal;
- na fluitsignaal de plaats op voorgeschreven wijze aangeven; de assistent-scheidsrechter blijft staan ter hoogte van de plaats waar de spelhervatting moet worden genomen en kiest weer positie zodra de bal op de juiste plek ligt;

- bij voordeelregel oogcontact: eventueel een signaal van doorspelen van de scheidsrechter;
- **bij net niet situaties communicatie via de headset (van tevoren afstemmen met de wensen van de scheidsrechter);**
- eventueel advies: "ga door";
- de scheidsrechter en de assistent-scheidsrechter op één lijn: fluiten en vlaggen (niet denken dat de ander wel actie zal ondernemen);
- indien de scheidsrechter duidelijk aangeeft dat hij door laat spelen bij vlagsignaal (bijvoorbeeld bal komt van verdediger of er is geen sprake van buitenspel): onmiddellijk de vlag naar beneden;
- bij schoten uit de tweede lijn: alleen vlaggen indien de doelverdediger in zijn spel wordt beïnvloed; neem seconde bedenktijd, let op de reactie van de scheidsrechter; de scheidsrechter moet zich realiseren dat de assistent-scheidsrechter niet altijd de juiste diepte kan schatten en dat hij in deze gevallen ook zelf zijn verantwoordelijkheid moet nemen;
- indien de scheidsrechter het vlagsignaal niet ziet of het piepen niet hoort en de verdedigende partij komt in balbezit: vlag naar beneden;
- wanneer er na een gescoord doelpunt onduidelijkheid bestaat over een vooraf gaande situatie, dient de assistent-scheidsrechter door middel van een rechtstandig vlagsignaal de scheidsrechter hierop te attenderen, waarna er een-op-een overleg aan de zijlijn plaatsvindt.

14. VRIJE SCHOPPEN

- actief meedoen, maar met een zekere terughoudendheid is het motto voor de assistent-scheidsrechter bij het aangeven van vrije schoppen;
- overtredingen binnen het eigen werkgebied, niet zichtbaar voor de scheidsrechter, moeten worden gesignaleerd;
- overtredingen buiten het eigen werkgebied moeten alleen worden gesignaleerd, indien de scheidsrechter om advies vraagt of als het buiten het waarnemingsgebied van de scheidsrechter valt; het werkgebied van de assistent-scheidsrechter wordt groter naarmate de

scheidsrechter zich verder van de situatie bevindt; piepen en communicatie via headset is daarbij het eerste communicatiemiddel;

- vlagsignaal (wapperen + richting aangeven) en piepen (niet overdrijven met handen; nooit te dwingend);
- communicatie via de headset, advies "overtreding", zo nodig herhalen;
- alleen in of onmiddellijk na het fluitsignaal, indien het in de nabijheid is en het de beslissing van de scheidsrechter versterkt: vlagsignaal (wapperen + richting aangeven), niet piepen;
- bij "zekere" rode kaart en cruciale situaties buiten het waarnemingsgebied van de scheidsrechter moet de assistent-scheidsrechter zijn verantwoordelijkheid nemen: (blijven) vlaggen en piepen en communiceren via headset;
- bij het constateren van overtredingen moet de assistent-scheidsrechter er rekening mee houden dat een mogelijke (duidelijke) voordeelregel kan optreden; ook hier geldt: even wachten is beter dan direct te vlaggen;
- wanneer voor de assistent-scheidsrechter niet duidelijk is wie de bal speelt/raakt wordt van de scheidsrechter verwacht dat hij dit duidelijk communiceert richting de assistent-scheidsrechter;
- bij toepassing van de voordeelregel door de scheidsrechter moet de assistent-scheidsrechter zijn vlag onmiddellijk naar beneden doen;
- de 9.15 meter afstand binnen het werkgebied van de assistent-scheidsrechter: indien noodzakelijk spelers verbaal afstand aangeven; het speelveld niet betreden, tenzij daar aanleiding voor is;
- de scheidsrechter behoudt vanuit zijn eindverantwoordelijkheid te allen tijde de vrijheid een advies van een assistent-scheidsrechter niet over te nemen (headset en of handgebaar);
- opstelling bij vrije schoppen met een muur: voorlaatste verdediger, tenzij de scheidsrechter anders aangeeft.

15. STRAFSCHOP

- de eerste en uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij de scheidsrechter;
- ingrijpen door de assistent-scheidsrechter uitsluitend onder bijzondere omstandigheden en indien de scheidsrechter op grote afstand staat, zich in een verkeerde positie bevindt of nadrukkelijk om advies van de assistent-scheidsrechter vraagt;
- overtredingen buiten / binnen het strafschopgebied door verdedigende partij;
- buiten: blijven staan c.q. teruglopen naar het verlengde van de zestienmeterlijn
- binnen: doorlopen naar de hoekvlaggenstok (niet dwingend), gelijktijdig piepen en communiceren met headset → niet vlaggen; advies: "penalty", zo nodig herhalen;
- als de assistent-scheidsrechter ervan overtuigd is, dat de scheidsrechter ten onrechte een

strafschop heeft toegekend omdat de overtreding buiten het strafschopgebied heeft plaatsgevonden, dan dient de assistent-scheidsrechter te blijven staan, te piepen en te communiceren via de headset;

- als de assistent-scheidsrechter ervan overtuigd is, dat de scheidsrechter een strafschop dient toe te kennen en de scheidsrechter legt de bal buiten het strafschopgebied, dan dient de assistent-scheidsrechter door te lopen, te piepen en te communiceren via de headset;
- de beslissing van de scheidsrechter is te allen tijde doorslaggevend;
- de assistent-scheidsrechter wacht bij het geven van een strafschop in eerste instantie bij de hoekvlag totdat de spelers hun positie buiten het strafschopgebied gaan innemen, dit om te voorkomen dat er weerstand tegen de assistent-scheidsrechter ontstaat over de genomen beslissing. Vervolgens loopt de assistent-scheidsrechter door tot het snijpunt van de doellijn en de lijn van het strafschopgebied. De eerste prioriteit vanaf deze positie voor de assistent-scheidsrechter is doellijnbewaking. Tevens dient de assistent-scheidsrechter zich bewust te zijn van de diverse spelregeltechnische mogelijkheden die tijdens het nemen van de strafschop kunnen voorkomen; tweemaal spelen van de bal door de strafschopnemer, te vroeg toelopen, onderbreken aanloop, mogelijke buitenspelsituatie etc. (bij het constateren van dit soort zaken is het belangrijk dat er communicatie via de headset plaatsvindt). De scheidsrechter is verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van de strafschop (inclusief bewegen keeper en inlopen spelers);
- de assistent-scheidsrechter op de doellijn dient bij twijfelgeval aan te geven of de bal geheel en al over de doellijn is gegaan door de vlag korte duur rechtstandig omhoog te houden, te piepen en vervolgens naar het midden te wijzen;
- communicatie via de headset, advies "doelpunt";
- na de uitwerking van de strafschop neemt de assistent-scheidsrechter zo snel mogelijk de positie weer in aan de zijlijn; hierbij dient de assistent-scheidsrechter tevens zo snel mogelijk ter hoogte van de voorlaatste verdediger positie te kiezen. Uiteraard dient achterwaarts te worden gelopen waarbij het gezicht altijd gericht is naar het speelveld; vervolgens, zonder te vlaggen, rustige looppas in de richting van de middenlijn. Mocht er een buitenspelsituatie voordoen tijdens het teruglopen naar de zijlijn dan dient er direct te worden gevlagd (ondanks de positie van de ASR in het speelveld);
- de scheidsrechter is verantwoordelijk voor de buitenspelbeoordeling direct volgend op het terugkeren van de bal, nadat deze gepareerd is door de keeper of terugkomt van paal of lat.

16. DOELSCHOP

- bal over de doellijn: vlag onmiddellijk naar het doel wijzen, waarbij de voorzijde van het lichaam richting speelveld is gericht;
- het aangeven gebeurt vanuit de positie net naast de hoekvlag (vlag in rechter hand);
- bij een schot van grote afstand mag het signaal voor de doelschop worden gegeven ter hoogte van 5-meter lijn;
- bal over de doellijn in de diagonaal van de scheidsrechter: oogcontact scheidsrechter; scheidsrechter geeft doelschop aan; daarna wijzen naar het doelgebied;
- communicatie via de headset, advies "achterbal";
- wanneer de bal even over de doellijn is, maar gelijk weer in het veld komt, dan moet de assistent-scheidsrechter eerst zijn vlag met de rechter hand in de lucht steken om de aandacht van de scheidsrechter te trekken en het spel te laten stoppen en daarna vervolgens met de normale procedure bij doelschop;
- assistent-scheidsrechter dient aandacht te schenken aan het correct nemen van de doelschop (vanaf de 5 meterlijn met de vlag in de linker hand); prioriteit heeft echter buitenspel en de assistent-scheidsrechter dient tijdig zijn positie ter beoordeling van buitenspel te hebben ingenomen; de assistent-scheidsrechter dient oogcontact te houden met de nemer van de doelschop.

17. HOEKSCHOP

- bal over de doellijn nabij de assistent-scheidsrechter: vlag onmiddellijk naar de kwartcirkel wijzen, zodat de scheidsrechter ook aan lichaamstaal/positie kan zien dat er een hoekschop wordt gegeven;
- het aangeven gebeurt vanaf 1 á 1.5 meter vanaf de hoekvlag; alleen in het geval de assistent-scheidsrechter al dichterbij de hoekvlag is wordt een pasje teruggedaan
- bal over de doellijn in de diagonaal van de scheidsrechter: oogcontact met scheidsrechter, scheidsrechter geeft hoekschop aan; daarna direct wijzend naar de kwartcirkel;
- wanneer de bal even over de doellijn is, maar gelijk weer in het veld komt, dan moet de assistent-scheidsrechter eerst zijn vlag met de rechter hand in de lucht steken om de aandacht van de scheidsrechter te trekken en het spel te laten stoppen en daarna vervolgen met de normale procedure bij hoekschop;
- communicatie via de headset, advies "corner";
- bij twijfel: doelschop;
- bewaking 9.15 meter;
- controleren of de bal goed ligt;
- opstelling is achter de hoekvlag (vlag in linker hand).

18. UITTRAP VAN DE DOELVERDEDIGER

- de doelverdediger overschrijdt met de bal in zijn handen de lijn van het strafschoopgebied; alleen ingrijpen door de assistent-scheidsrechter in overduidelijke situaties (bij millimeterwerk roepen naar de doelverdediger);
- dringend advies: eerst trachten verbaal contact te maken met doelverdediger, eventueel in de rust de scheidsrechter hierop attenderen;
- assistent-scheidsrechter dient aandacht te schenken aan het correct uittrappen; prioriteit heeft echter buitenspel en de assistent-scheidsrechter dient tijdig zijn positie ter beoordeling van buitenspel te hebben ingenomen; de assistent-scheidsrechter houdt oogcontact met de doelverdediger.

19. POSITIE ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER MIDDENLIJN

- pro-actief zijn;
- lichaam ingedraaid naar andere speelhelft;
- eventueel via de headset (assistent-)scheidsrechter ondersteunen.

20. STRAFSCHOPPENSERIE

- de positie van de eerste assistent-scheidsrechter is op het snijpunt van de doellijn en de lijn van het doelgebied;
- eerste assistent-scheidsrechter en scheidsrechter noteren scoreverloop;
- de positie van de tweede assistent-scheidsrechter is in de middencirkel, zodanig dat hij zicht heeft op alle spelers en de bank (spelers en officials);
- tweede assistent-scheidsrechter noteert de rugnummers van de strafschoepnemers;
- beide teams dienen een gelijk aantal spelers te gebruiken;
- de 4^e official behoudt zijn positie tussen de beide banken en zorgt ervoor dat technische staf en (wissel) spelers binnen de instructiezones blijven.

21. OVERLEG TIJDENS WEDSTRIJD

- in eerste instantie vindt overleg plaats door het gebruik van de headset;
- bij overleg wordt alleen kort gesproken en geen hand- of andersoortige gebaren gemaakt;
- bij overleg tussen de scheidsrechter en een assistent-scheidsrechter aan de zijlijn richten beiden zich met het gezicht naar het speelveld op de zijlijn, hierbij geen spelers toelaten;
- de scheidsrechter laat het spel pas hervatten nadat de assistent-scheidsrechter zijn positie heeft ingenomen.

22. OPSTOOTJES

- assistent-scheidsrechter komt niet nodeloos het speelveld in;
- indien daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij massale opstootjes, begeeft assistent-scheidsrechter zich richting het opstootje en neemt een positie in waarbij hij optimaal kan waarnemen;
- scheidsrechter en assistent-scheidsrechters komen niet aan spelers of andere betrokkenen bij een opstootje;
- alvorens het spel te hervatten vindt er nog visuele afstemming plaats tussen scheidsrechter en assistent-scheidsrechters.

23. VERLATEN SPEELVELD

- na de eerste en tweede helft wacht de 4e official bij tunnel; beide assistent-scheidsrechters gaan richting de scheidsrechter en verlaten gezamenlijk het speelveld. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan in het belang van de situatie worden afgeweken;
- de headset blijft actief.

24. DIVERSEN

- bij gele kaarten schrijft de assistent-scheidsrechter altijd mee;
- tijdens de rust en einde wedstrijd controleren scheidsrechter en assistent-scheidsrechters de gele kaarten;
- bij rode kaarten schrijft de assistent-scheidsrechter **NIET** mee, maar blijft observeren; dit geldt ook als de rode kaart een gevolg is van een 2^e gele kaart;
- bij (tijdelijke) staking dienen **beide assistent-scheidsrechters** direct het volgende te noteren: de minuut van onderbreking, de plaats en de wijze waarop de spelhervatting moet

plaatsvinden;

- bij blessure van assistent-scheidsrechter 1 wordt de 4^e official assistent-scheidsrechter 2 en assistent-scheidsrechter 2 wordt assistent-scheidsrechter 1;
- bij blessure van assistent-scheidsrechter 2 wordt de 4^e official assistent-scheidsrechter 2.

25. PROTOCOL BIJ MINUUT STILTE

- na line-up en handen schudden gezamenlijk ter hoogte van de middenlijn positie innemen op rand middencirkel;
- lichaam richting hoofdtribune;
- scheidsrechter op middenlijn, assistent-scheidsrechter aan zijde scheidsrechter;
- scheidsrechter fluit voor minuut stilte;
- assistent-scheidsrechter heeft de vlag naast zich (buitenzijde) en houdt het puntje van de vlag vast om te voorkomen dat de vlag wappert;
- 4^e official stelt zich op tussen de beide dug-outs en heeft de handen op de rug;
- scheidsrechter fluit ten teken dat de minuut stilte ten einde is;
- assistent-scheidsrechter gaat de netcontrole uitvoeren en neemt positie in ter hoogte van de voorlaatste verdediger.

BIJLAGE 5 – UITLEG FIFA FITNESS TEST

De conditietest bestaat uit twee onderdelen en wordt in deze volgorde afgewerkt: 6 x 40 meter Sprinttest en een High-intensity Run.

De conditietest staat onder leiding van de testleider. Deze bepaalt uiteindelijk welke functionaris wel of niet heeft voldaan aan de normen van de conditietest. Voorafgaande aan de test zal tijd voor een warming-up worden gereserveerd. Tijdens de conditietest is er medische begeleiding aanwezig vanuit SMC-KNVB.

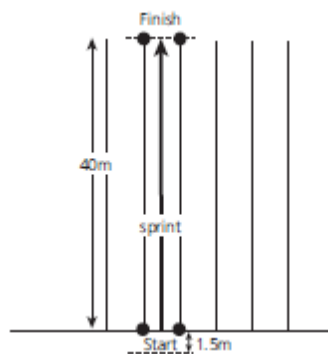
Hieronder vinden jullie een gedetailleerder uitleg van de FIFA fitness test.

Introduction

The fitness test for football referees and assistant referees consists of two tests. Test 1 measures the capacity to perform repeated fast runs over 40 m. Test 2 measures the capacity to perform repeated high-intensity runs over 150 m. For reasons of uniformity, testing is done on an athletics track. Athletic spikes may not be used during the tests. It is recommended that the fitness tests be conducted by qualified physical instructors and that an ambulance or trained first aider is on site throughout the whole testing session.

Test 1: Procedure

1. Electronic gates (photocells) at the start and the finish are used for the test. If it is not possible to record the times electronically, an experienced physical instructor should control the time with a manual chronometer.
2. The referees run 6 x 40 m sprint followed by max. 1 minute 30 seconds recovery after each sprint (while walking back to the start).
3. The start will be dynamic with the front foot on a line that is 1.5 m away from the start.
4. The referees line up one by one. Once the test leader signals that the electronic timing gates are set, the referee can decide when to start.
5. If a referee falls or trips, he is given another trial (one trial = 1 x 40 m).
6. If a referee or assistant referee fails one trial out of the six, then he is given one more trial (and one only) immediately after the sixth trial. If he fails two trials, the match official has failed the test.

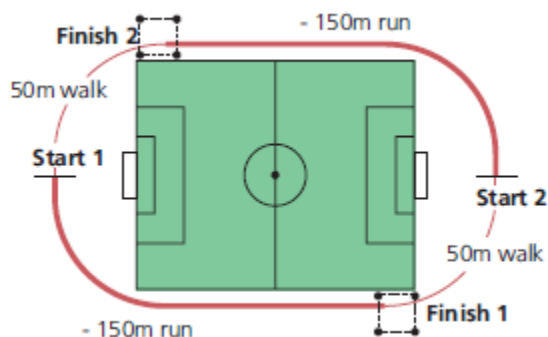
Test 1: Reference time

1. A maximum of 6.2 seconds for category 1 referees (Senior, Junior, Masterclass), 6.0 seconds for category 1 assistant referees (Senior, Junior, Masterclass), for each of the six fast runs
2. A maximum of 6.4 seconds for category 2 referees (Talenttraject, Landelijke lijst), 6.2 seconds for category 2 assistant referees (Talenttraject, Landelijke lijst), for each of the six fast runs

NB: The time in between Test 1 and Test 2 should be 6-8 minutes.

Test 2: Procedure

1. The referees will cover 150 m running following by 50 m walking in accordance with the pace set by a single whistle according to the reference times.
2. The referees will repeat the 150 m running and 50 m walking 20 times, equal to 4,000 m or ten laps of a 400 m athletics track.
3. Each referee must arrive before the whistle in the "walking area" that is marked by four cones (3 m in front and 3 m behind the 150 m mark). If a referee fails to put one foot in the walking area on time, the observer signals and the referee receives a warning. If a referee fails to put one foot in the walking area on time for a second time, the observer signals and the referee must stop.
4. The referees must not start running before the next whistle. For this purpose the assistant test leaders are positioned at the start positions with a flag in their hands. They block the lane on the track until the next whistle by keeping the flag in a horizontal position. On the whistle, the flag goes down so that the referees can start running.
5. The referees run in small groups preferably comprising a maximum of six referees. If applicable, four different starting positions can be used, with each subgroup being monitored by an individual observer throughout the test.
6. One chronometer and one whistle are needed for this test, as well as clearly indicated running and walking areas.

Test 2: Reference times

1. Reference times for men:

a) **Category 1 referees (Senior, Junior, Masterclass)** must cover the 150 m in 30 seconds and the 50 m walking in 35 seconds.

b) **Category 1 assistant referees (Senior, Junior, Masterclass)** must cover the 150 m in 30 seconds and the 50 m walking in 40 seconds.

c) **Category 2 referees (Talenttraject, Landelijke lijst)** must cover the 150 m in 30 seconds and the 50 m walking in 40 seconds.

d) **Category 2 assistant referees (Talenttraject, Landelijke lijst)** must cover the 150 m in 30 seconds and the 50 m walking in 45 seconds.

BIJLAGE 6 – TAKEN 4DE OFFICIAL

In diverse wedstrijden worden scheidsrechters als 4^e official aangesteld. We verwachten dat de scheidsrechters op de hoogte zijn van hun taken en verantwoordelijkheden in deze functie. Als basis hiervoor gelden de richtlijnen uit de Laws of The Game.

Taken

1. De 4^e official neemt indien nodig de taken van de scheidsrechter of een van de assistenten over. Hij assisteert de scheidsrechter in alle gevallen.
2. In Nederland is bepaald dat, wanneer de scheidsrechter uitvalt, de 4^e official zijn taken overneemt.
3. De 4^e official verzorgt op verzoek van en in overleg met de scheidsrechter voor, tijdens en na de wedstrijd alle voorkomende administratieve taken.
4. De 4^e official is verantwoordelijk voor een juist verloop van de wisselprocedure gedurende de wedstrijd.
5. De 4^e official is bevoegd om de uitrusting van de wisselers te controleren, voordat zij het speelveld betreden. Is de uitrusting niet in orde, dan informeert hij de scheidsrechter.
6. De 4^e official houdt toezicht op de reservebal(len). Indien nodig en op verzoek van de scheidsrechter zorgt hij ervoor dat een reservebal snel beschikbaar is.
7. De 4^e official ondersteunt de scheidsrechter om het spel in goede banen te leiden, conform de spelregels. De scheidsrechter blijft verantwoordelijk voor alle beslissingen.
8. De 4^e official maakt, indien nodig, na de wedstrijd een rapport op over incidenten die buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter en de beide assistent-scheidsrechters hebben plaatsgevonden.
9. De 4^e official bevindt zich tussen beide technische zones en heeft de bevoegdheid de scheidsrechter te informeren over misdragingen van spelers of officials die zich in de technische zone bevinden.

Algemeen

De 4^e official is een ervaren scheidsrechter, die op hetzelfde niveau of in groep 1 of 2 als scheidsrechter actief is.

De rol van de 4^e official moet een tactvolle zijn. Hij onderhoudt een goed contact met de personen op de banken van beide clubs. Daarnaast is het belangrijk dat de trainer zijn normale werk kan doen.

De instructiezone is het enige vak waarin coaching is toegestaan. Dit mag echter staande in zijn instructiezone door maar één persoon tegelijk te gebeuren. De 4e official is aanspreekpunt, maar het is niet de bedoeling dat hij verantwoording aan trainers aflegt over beslissingen van de scheidsrechter.

De 4e official behoort niet te accepteren dat buiten de instructiezone aanwijzingen worden gegeven. Juist hier komt de tactvolle rol naar voren. De 4^e official moet uitsluitend de coach

aanspreken, indien er sprake is van herhaaldelijk duidelijk buiten de instructiezone. Van belang is dat de trainer uitsluitend zijn spelers coacht.

Mocht de coach of een andere persoon (assistent-trainer, wisselspeler, dokter, verzorger) zich bij herhaling niet houden aan deze regels, dient de scheidsrechter door middel van de headset (BV) en/of in de pauze in de kleedkamer, te worden geïnformeerd. De scheidsrechter bepaalt dan de verdere aanpak.

Het zonder toestemming betreden van het speelveld of bewust duidelijk verlaten van de instructiezone door de coach of een ander persoon die normaliter op de bank zit, met als doel het kenbaar maken van ongenoegen over de leiding en/of het spel van de tegenstander wordt niet geaccepteerd. Dat geldt tevens voor het wegduwen en/of beledigen van de 4^e official. Dit zijn voorbeelden waar uitsluitend een verwijzing naar de tribune de verdere aanpak is. De scheidsrechter bepaalt de aanpak.

De 4^e official maakt voor de administratieve handelingen voor, tijdens en na de wedstrijd gebruik van de iPhone. (BV)

De 4^e official geeft de extra tijd aan, die hij van de scheidsrechter doorkrijgt.

Toelichting op taak 7, ondersteuning van de scheidsrechter

Als de 4^e official niet bezig is met de uitvoering van zijn administratieve taken of een wissel, en mee kan kijken naar het spel, kan hij ook de scheidsrechter adviseren. Door gebruik te maken van de headset (BV) of piepvlaggen, doet hij zo veel mogelijk mee en geeft hij indien noodzakelijk advies. Het blijft uiteindelijk altijd de verantwoordelijkheid van de scheidsrechter om een beslissing te nemen.

De 4^e official is zich ervan bewust dat een trainer in de spanning van het moment wel eens wat ruimte verdient en dat hij niet de oorzaak is van nog meer discussie of boosheid. Als de mannen elkaar voor een wedstrijd even spreken, draagt dat bij aan een betere verstandhouding.

BIJLAGE 7 – AFKORTINGEN

AV-LL	AMATEURVOETBAL – LANDELIJKE LIJST
AV-ALL	AMATEURVOETBAL ASSISTENT-SCHEIDSRECHTER LANDELIJKE LIJST
AV-J1	AMATEURVOETBAL JEUGDGROEP 1
SO I	SCHEIDSRECHTERSOPLEIDING I
OP	OFFICIAL PORTAAL